

KØBENHAVNS KOMMUNE

Økonomiforvaltningen

Center for Byudvikling

HVIDBOG

Verdensby med ansvar – Forslag til Kommuneplanstrategi 2018

/ Bilag nr. 3

BILAG

18. december 2018

Sagsnr.
2018-0312417

Dokumentnr.
2018-0312417-5

Sagsbehandler
Sofie Wedum Withagen

Team Planlægning

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN nummer
5798009800176

Indholdsfortegnelse

Privatpersoner 33

Helle Gladbo.....	33
Mikael Fotopoulos	33
Geert Sommer	34
Hanne Benggaard	34
Henrik C. Nielsen	35
Luci Smith	36
Søren Steen Rasmussen	37
Hjørdis Espensen	37
Lars König	38
Rosa Nielsen	38
Bettina Hartmann	39
Carsten Mægaard	40
Rasmus Christiansen	40
Helen Majew	41
Helle Jensen	41
Karsten Feldborg	42
Hanne Berner	43
Hanne Berner	43
43 høringssvar, der tilslutter sig høringssvaret fra Fiskerhavnenes Venner	44
Jette Poulsen	44
Svend Aage Schiermacher	45
Fælles høringssvar af Margit Velsing Groth og Henrik Nielsen	45
Vibeke Dahl	47
Mette Mølbak	48
Susan Thorpe	48
Helen Majew	49
Kirsten Lind	49
Helle Hansen	50
Max Kim Tobiasen	51
Poul Hviid	52
A.B. Andersen	52
Ole Bidsted	52

Virksomheder 53

Tegnestuen LOKAL	53
PLH Arkitekter	53
Urban Rigger	54
Holscher Nordberg Architecture and Planning	54
AK83 Arkitekter A/S	54
K/S Strandlodsvej 48	55
Sophienberg Gruppen A/S	55
Sophienberg Gruppen A/S	55
Over Byen Arkitekter ApS	56
Skanska A/S	56
Skanska A/S	56
ARGO HOLDING	57
Over Byen Arkitekter	57
DKE	57
DKE	58
3RK	58

Refshaleøens Ejendomsselskab A/S	58
KANT Arkitekter	59
REMA Butiksudvikling A/S	59
Burstein Consult	59
Vigerslev Stationstov A/S	60
MB Ejendomme 2017 ApS	60
Burstein Consult	60
COPI Group ApS	61
Holscher Nordberg Architecture and Planning	61
Rambøll	62
Over Byen Arkitekter ApS	62
DXC Technology Danmark A/S	62
Arkitema Architects	63
Holscher Nordberg Architecture and Planning	63
ATP Ejendomme A/S	63
By & Havn	64
Arkitema Architects	64
Cemetro	64
Fokus Asset Management A/S	65
Foreninger	65
Dansk Metalarbejderforbund	65
FN-forbundet København	66
Rådet for Bæredygtig Trafik og NOAH-Trafik	66
Københavns BeboerNetværk	67
Seniorgruppen Den 3. Revle	68
Foreningen Visionær Danmark	69
NOAH-Trafik	69
NOAH – Amager Fælled gruppen	70
Fiskerhavns Venner	70
Det Grønne Knæ	73
UngEnergi	74
Selskabet for Rational Almen Planlægning	74
KBH - Commerce & Culture	75
Danmarks Naturfredningsforening	76
Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur	79
Miljøpunkt Nørrebro	79
Østerbro Havnekomité	80
Østerbro Havnekomité	81
Miljøbevægelsen NOAH	81
Institutioner	81
NEXT Uddannelse København	81
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	82
Myndigheder	82
Region Hovedstaden	82
Politiske partier	83
Enhedslisten Amager Vest	83
Enhedslisten Østerbro	86
Alternativet København	88

Lokaludvalg	92
Amager Øst Lokaludvalg	92
Christianshavn Lokaludvalg	94
Valby Lokaludvalg	97
Kgs. Enghave Lokaludvalg	98
Bispebjerg Lokaludvalg	99
Amager Vest Lokaludvalg	100
Indre By Lokaludvalg	102
Nørrebro Lokaludvalg	105
Brønshøj-Husum Lokaludvalg	107
Vesterbro Lokaludvalg	110
Østerbro Lokaludvalg	111
 Råd	 113
Østerbro Lokalråd	113
Vanløse Idrætsråd	114

INTRODUKTION TIL HVIDBOG

Hvidbogen behandler de input og hørings svar, der er kommet under den offentlige høring af 'Verdensby med ansvar – Forslag til Kommuneplanstrategi 2018'. Høringsperioden varede otte uger fra 24. september til den 20. november 2018.

Økonomiforvaltningen har på baggrund af konklusioner fra dialogprocessen #københavnersnak, vedrørende københavnernes holdninger og input til byens udvikling, genbesøgt Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 og foreslår heraf en række ændringer. Samtidig vil de 156 hørings svar, modtaget via høringsportalen Bliv Hørt, danne baggrund for ændringsforslagene. Revisionen af Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 har til formål at imødekomme og inkludere holdninger og konklusioner fra dialogprocessen på tværs af Københavns Kommunes forskellige dialogaktiviteter.

Ændringsforslagene fremgår af Økonomiforvaltningens samlede bemærkninger på s. 4-29, der er kategoriseret ud fra temaet de 6 dilemmaer omhandler i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018. Dilemmaerne rummer en række væsentlige tematikker for planstrategiens indhold og derved for det primære i hørings svarenes indhold – herunder:

- o **1. dilemma** - Boliger for alle og befolkningstilvækst
- o **2. dilemma** - Blandet by og udsatte byområder
- o **3. dilemma** - Kollektiv trafik og plads til biler
- o **4. dilemma** - Vækst i virksomheder og begrænset plads
- o **5. dilemma** - Byens særegenhed og behovet for nybyggeri
- o **6. dilemma** - Turisme og byens hverdagsliv

Hvidbogen har samme opbygning, hvor alle hørings svar er kategoriseret ud fra de 6 dilemmaer. De hørings svar der falder udenfor dilemmaerne kategoriseres som 'Andet' eller 'Kommuneplanrelateret'. Hørings svarene gengives med et kort resume samt Økonomiforvaltningens bemærkninger til, om hørings svaret har givet anledning til ændring af Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, markeret med gul.

Hørings svarene kan ses i deres helhed i bilag 9 og på Københavns Kommunes digitale høringsportal www.BlivHoert.kk.dk.

Den fulde opsamling på dialogprocessen #københavnersnak, herunder konklusioner vedr. de 6 dilemmaer kan ses af bilag 4.

1. dilemma – Boliger for alle og befolkningstilvækst

Dilemmaet om "boliger til alle" var det dilemma, som skabte mest debat på tværs af 10 fysiske arrangementer, tænketankens drøftelser og på de sociale medier under dialogprocessen #københavnersnak. Generelt er københavnernes glade for deres by og stolte over den udvikling, der har fundet sted igennem årtier, som har været positiv. Dog er en af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen at københavnernes er bekymret for byens befolkningstilvækst og det pres det medfører på byen. I særdeleshed opleves et pres på boligmarkedet. Der er en tydelig optagethed og bekymring blandt københavnernes for, at København udvikler sig til en by, hvor der kun er plads til de velhavende og mange københavnere efterspørger mere blandede boformer. En række høringssvar fra Bliv Hørt portalen vedrører tilsvarende boligudviklingen i København. Herunder et ønske om, at der i højere grad finder en regional boligudvikling sted, hvor Københavns Kommune samarbejder med omegnskommunerne ift. at sikre boliger nok til den stigende befolkningstilvækst i København, med henblik på at aflaste presset på byen. Derudover er der generelt et fokus på at sikre boliger til alle indkomstgrupper i takt med den stigende befolkningstilvækst, så der er flere billige boliger i byen. Der efterspørges også nye boformer, fx bofællesskaber.

Københavns Kommune forholder sig i dag til Københavns boligudvikling på følgende måde:

Plads til flere boliger og boligstørrelsesbestemmelser:

- Københavns Kommune skaber plads til mange nye boliger ved at udlægge nye områder til byudvikling og muliggøre omdannelse af eksisterende bygninger, fx konvertering af erhvervsbyggeri til boliger eller udnyttelse af tagetager til beboelse. Derudover har Kommuneplan 2015 fokus på at udnytte eksisterende arealer bedre, bl.a. til nye boliger.
- Kommuneplan 2015 stiller krav til boligstørrelser for nybyggeri i eksisterende byområder og byudviklingsområder. Formålet med kravene er at sikre en variation i boligstørrelser, som gør det muligt for mange forskellige mennesker at bosætte sig i København. Nye boligprojekter skal være mindst 95 m² bruttoetagemeter i gennemsnit for at imødekomme behovet hos familier, par og personer som ønsker at dele en bolig. Dog kan op til 25 % af bruttoetagearealet fritages fra beregningen af gennemsnittet. Det betyder, at der er fleksibilitet til at skabe variation i boligstørrelser. Der er et krav om at boliger mindst skal være 65 m² i eksisterende byområder, mens der i byudviklingsområderne er mulighed for at bygge ned til 50 m² for at sikre en variation af boligstørrelser i de nye bykvarterer. I byudviklingsområderne stilles der desuden krav om, at mindst 15 % af bruttoetagearealet skal indrettes til boliger mellem 50 og 75 m². Kravene til boligstørrelser kan fraviges ved ungdomsboliger, bofællesskaber og boliger til grupper med

særlige behov, eller hvis er særlige bygningsmæssige forhold, der hindrer opfyldelse af kravene.

Almene boliger:

- Københavns Kommune har som målsætning at fastholde andelen af almene boliger i København på 20 % af alle boliger i byen.
- Der stilles krav om 25 % almene boliger i nye lokalplaner, hvor der ikke er mange almene boliger i forvejen. Dette gælder alene, hvor grundejer ønsker, at der planlægges for nye boliger.

Etablering af bofællesskaber:

- I kommuneplanen gives der mulighed for at etablere bofællesskaber. Med Kommuneplan 2015 blev der indført særlige boligstørelsesbestemmelser for bofællesskaber med henblik på at gøre det lettere at opføre denne boligtype. I forbindelse med Københavns Kommunes udbud af grundkapital (støtte til nye almene boliger) opfordrer kommunen boligorganisationerne til at byde ind med bofællesskabsprojekter.

Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til Københavns boligudvikling på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 berører emnet på flere måder. Visionen er, at København først og fremmest skal være "en storby for mennesker". Derfor skal de fysiske rammer skabe de bedste forudsætninger for en høj livskvalitet i byen og der skal gives rum for både københavnernes og tilflytterne (s. 28). Denne vision udmøntes i kapitlet 'En social og mangfoldig by', hvor principperne 'Skab plads til mange nye boliger', 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet' og 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger' peger på, at der skal skabes plads til nye boliger for at imødekomme den store efterspørgsel efter boliger til forskellige familietyper og indkomstgrupper (s. 30-31).

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt høringssvarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om københavnernes bekymring for byens befolkningsvækst og de deraf stigende boligpriser. I høringsfasen er der tillige modtaget høringssvar, der ønsker mere fokus på regional boligudvikling, boliger til alle indkomstgrupper og plads til nye typer af boformer. På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Dilemma 'Boliger for alle og befolkningstilvækst' s. 18:

"Boliger for alle og befolkningstilvækst

Hvordan håndteres befolkningstilvæksten, så københavnere med **lavere og** almindelige indkomster ikke presses ud af byen, og der sikres boliger til alle københavnere?"

Dilemma 'Blandet by og udsatte byområder' s. 18:

Ingen udsatte byområder og plads til alle

Hvordan sikrer vi, at København er en by uden udsatte byområder, hvor bydelene skaber møder på tværs af københavnere, øget lighed i sundhed og en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet, samtidig med at udviklingen ikke medfører, at København bliver en by kun for de ressourcestærke?

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 30, i princippet 'Skab plads til mange nye boliger':

"Skab plads til mange nye boliger

København skal skabe plads til de mange nye boliger, som skal bygges til byens voksende befolkning med forskelligt økonomisk råderum. **Det skal primært ske ved at 'udvide byen' og udlægge nye arealer til byudvikling. Der kan også skabes flere boliger ved at fortætte den eksisterende by med boliger, omdanne erhvervsarealer og -bygninger til boliger og udnytte tagetager til beboelse. Der skal være en stor diversitet i boligtyper- og størrelser til byens forskellige familietyper. Dette efterspørges af et bredt udsnit af københavnere: fra unge og studerende, ældre, singler og børnefamilier i København. Udover at skabe nye hjem til københavnere kan flere boliger være med til at øge udbuddet og dæmpe prisstigningerne på boliger, så også folk med små og almindelige indkomster kan blive boende i byen."**

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 31, i princippet 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet':

"Byg flere almene boliger og styrk den mangfoldige by

København skal være en **mangfoldig** by for alle med en høj social sammenhængskraft og **levende kvarterer**. Derfor skal alle nye og omdannede byområder udvikles, så de har en blandet karakter af funktioner og ejerformer. **Kravet om 25 % almene boliger i nye lokalplaner, skal gøre de nye bydele mangfoldige og sikre diversitet og møder på tværs, og skal understøtte, at der bygges almene boliger i de dele af den eksisterende by, hvor der ikke er mange almene boliger i forvejen. Der skal sikres billige boliger, og de enkelte kvarterer skal rumme københavnere med en stor forskellighed, socialt og økonomisk. Der skal samtidig sikres plads til**

botilbud til socialt udsatte borgere og borgere med fysiske og psykiske handicap.”

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 30, i princippet 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger':

”Giv rum for boligeksperimenter og midlertidige boliger

Det skal være muligt at udvikle nye, eksperimenterende boliger, som afspejler forskellige boligpræferencer. Nye boligtyper kan imødekomme de københavnere, som fx ønsker deleordninger integreret i boformen og nære boligfællesskaber - for unge, familier og ældre. Der skal gives rum for midlertidige boliger, som kan bidrage til at afprøve nye løsninger før en permanent udvikling.”

Kapitel 'En international byregion' s. 38 – Forslag til nyt princip:

”Skab plads til alle gennem den regionale boligudvikling

Boligudviklingen i hovedstadsområdet styres overordnet af Fingerplanen, som bl.a. skal sikre arealer til et tilstrækkeligt antal boliger og at boligudviklingen sker afbalanceret og koordineret med infrastrukturen. Københavns lokale bolig efterspørgsel og den deraf følgende prisudvikling på boligmarkedet må fortsat håndteres lokalt gennem en passende udvikling af nye boliger i København. Københavns Kommunes planlægning skaber plads til nye boliger med blik for den regionale sammenhæng og på en måde hvor planlægningen sker på grundlag af den forventede efterspørgsel i København.”

Eksempler på konkrete indsatser s. 31 – Forslag til ny indsats:

”Arbejde for, at det almene boligbyggeri skal bygges i takt med det private boligbyggeri, både i byudviklingsområderne og i den eksisterende by.”

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til Københavns boligudvikling på følgende måde:

- Københavns overordnede boligpolitik vil indgå i arbejdet med Forslag til Kommuneplan 2019, hvor der bl.a. vil blive fastsat mål, retningslinjer og rammer for boligbehovet til forskellige familietyper, boligstørrelser, udlæg af arealer til boligbyggeri, krav om og placering af almene boliger, mulighederne for at øge omfanget af det almene boligbyggeri mv. for at sikre et varieret udbud af boliger. Samtidig vil den politiske hovedstruktur udgøre den boligpolitiske vision for Københavns Kommune.
- I arbejdet med Forslag til Kommuneplan 2019 udarbejdes en analyse af udviklingen på ungdomsboligområdet, hvor behovet for nye ungdomsboliger bl.a. er et tema.

- I arbejdet med Forslag til Kommuneplan 2019 udarbejdes en analyse af de almene boliger i København, hvor bl.a. omfang, prisniveau, beliggenhed og konsekvenser ved at øge antallet af almene boliger i København vil blive belyst.
- Den regionale sammenhæng i udviklingen af nye boliger vil blive adresseret i den politiske hovedstruktur i Forslag til Kommuneplan 2019.

2. dilemma – Blandet by og udsatte byområder

Københavnernes forskellighed fremhæves på tværs af alle dilemmaerne som et positivt træk ved København i dag under dialogprocessen #københavnernak. Københavnerne efterspørger en byudvikling, der giver plads til mangfoldighed og diversitet på tværs af forskellige etniske, sociale og socioøkonomiske befolkningsgrupper. Dette ønske gælder både i byens offentlige rum, hvor mange københavnere netop positivt fremhæver de steder, hvor man mødes på tværs. Samtidig gælder det også boligformerne, hvor mange københavnere ønsker en større blanding af boligtyper både i eksisterende og nyt byggeri. Københavnerne har generelt et stort fokus på, at København er og skal være en social og mangfoldig by for alle. Københavnerne har både fokus på at være mangfoldig på tværs af etnicitet og kultur såvel som på tværs af indkomstgrupper og sociale skel. Enkelte påpeger dog, at det kan virke uretfærdigt at bo dør om dør privat og alment under helt forskellige økonomiske betingelser. En række høringssvar fra Bliv Hørt portalen vedrører tilsvarende den mangfoldige by, herunder en bekymring for, at mangfoldigheden i København forsvinder i takt med, at byen udvikles, og at københavnere med lavere indkomster presses ud bl.a. på grund af de stigende boligpriser.

Københavns Kommune forholder sig i dag til den mangfoldige by på følgende måde:

Almene boliger:

- Kommuneplan 2015 sikrer et København, der er rustet til befolkningsvæksten, og understøtter byens fortsatte sammenhængskraft, herunder at der opføres nye boliger til familier, unge, ældre og udsatte borgere, samt at der skabes blandede og mangfoldige boligområder med boliger til alle københavnere og at rammerne er med til at skabe trygge bykvarterer med mødesteder og udearealer til et sundt og aktivt liv. De lovmæssige muligheder for at stille krav om en andel af almene boliger i visse lokalplaner skal benyttes således, at det medvirker til at sikre mere blandede boligformer i byen og i de enkelte kvarterer. Ved planlægning af områder med nye boliger skal det derfor konkret vurderes, om et krav om en andel af almene boliger vil medføre en mere blandet sammensætning af boligformer i

kvarteret og medvirke til en bedre fordeling af almene boliger i byen.

- Når kommunen støtter nye almene boliger, stilles der desuden krav om, at en andel af boligerne målrettes særligt de svageste grupper borgere.
- For at sikre, at der også fremadrettet er et passende udbud af små og mindre almene boliger i København, har Københavns Kommune i 2014 indgået aftale med de almene boligorganisationer i København om at 10 % af de nye almene boliger i byudviklingsområderne bliver målrettet kommunens boligsociale anvisning, og bygges så de har et prisniveau på ca. 3.500 kr./mdr. Aftalen blev i 2016 udvidet, således at op til 20 % af de nye almene boliger i hele byen etableres som en blanding af små og billige ungdomsboliger og små og billige familieboliger – begge dele forbeholdt den boligsociale anvisning. Endvidere er det tillige aftalt med de almene boligorganisationer, at der arbejdes aktivt på at fastholde eksisterende billige boliger i de almene boligafdelinger – fx i forbindelse med renoveringer.
- I områder med en høj andel af almene boliger arbejder Københavns Kommune med fortætning af privat boligudvikling for at skabe en blandet beboersammensætning. Dette gælder fx områder som Tingbjerg.

Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til den mangfoldige by på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 berører emnet på flere måder. Overordnet er der en ambition om, at "Københavns Kommune investerer i udviklingen af udsatte boligområder, og stiller krav om almene boliger, når der bygges i områder med lav andel af almene boliger" (s. 7). I kapitlet 'En social og mangfoldig by' er der i principperne 'Nedbring antallet af udsatte byområder' og 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet' (s. 31) et fokus på, at København skal sikre boliger til alle indkomstgrupper og sørge for, at der er høj social sammenhængskraft i hele byen, blandet andet ved at "alle nye og omdannede byområder udvikles, så de har en blandet karakter af funktioner og ejerformer" (s. 31) og med "en stor diversitet i boligtyper og -størrelser" (s. 31). Samtidig skal der sikres billige boliger, så "de enkelte kvarterer rummer københavnere med stor forskellighed, socialt og økonomisk" (s. 31). I udviklingen af de udsatte byområder er der fokus på at øge trygheden, sikre gode forbindelser og en større diversitet i beboergrupper ved variation i ejerformer samt adgang til offentlige funktioner fx skoler, daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter som også kan "bidrage til at ressourcestærke københavnere fastholdes og tiltrækkes til de udsatte byområder" (s. 31).

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt høringsvarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om et ønske om mangfoldighed, diversitet og møder på tværs. I høringsfasen er der tillige modtaget hørings svar, der ønsker øget fokus på at sikre mangfoldigheden i byen med flere billige og almene boliger, så københavnere med lavere indkomst ikke presses ud af byen. På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Afsnit 'Stigende ulighed og udfordret sammenhængskraft' s. 13:

"Der er stor forskel på indkomster, sundhedstilstand og gennemsnitlig levealder mellem bydelene."

Dilemma 'Boliger for alle og befolkningstilvækst' s. 18:

"Boliger for alle og befolkningstilvækst

Hvordan håndteres befolkningstilvæksten, så københavnere med **lavere og** almindelige indkomster ikke presses ud af byen, og der sikres boliger til alle københavnere?"

Dilemma 'Blandet by og udsatte byområder' s. 18:

Ingen udsatte byområder og plads til alle

Hvordan sikrer vi, at København er en by uden udsatte byområder, hvor bydelene skaber møder på tværs af københavnere, øget lighed i sundhed og en stærk tilknytning til arbejdsmarkedet, samtidig med at udviklingen ikke medfører, at København bliver en by kun for de ressourcestærke?

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 30, i princippet 'Skab plads til mange nye boliger':

"Skab plads til mange nye boliger

København skal skabe plads til de mange nye boliger, som skal bygges til byens voksende befolkning med forskelligt økonomisk råderum. **Det skal primært ske ved at 'udvide byen' og udlægge nye arealer til byudvikling. Der kan også skabes flere boliger ved at fortætte den eksisterende by med boliger, omdanne erhvervsarealer og -bygninger til boliger og udnytte tagetager til beboelse. Der skal være en stor diversitet i boligtyper- og størrelser til byens forskellige familietyper. Dette efterspørges af et bredt udsnit af københavnere: fra unge og studerende, ældre, singler og børnefamilier i København. Udover at skabe nye hjem til**

københavnerne kan flere boliger være med til at øge udbuddet og dæmpe prisstigningerne på boliger, så også folk med små og almindelige indkomster kan blive boende i byen.”

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 31, i princippet 'Nedbring antallet af udsatte byområder':

”Styrk forbindelserne og mangfoldigheden i de udsatte byområder

Udviklingen i de udsatte **byområder** skal styrkes, så København fortsat er en **mangfoldig** by med høj **social** sammenhængskraft. Udsatte byområder kan **blandt andet** løftes ved, at der bygges private boliger, så byens befolkningstilvækst bruges til at skabe **mangfoldige byområder** med en større **variation** i ejerformer, boligtyper og beboergrupper. Samtidig skal eksisterende boliger, trygheden og forbindelserne styrkes i disse byområder. Offentlige funktioner som skoler, daginstitutioner eller kultur- og fritidsfaciliteter skal også bidrage til at ressourcestærke københavnere fastholdes og tiltrækkes til de udsatte byområder.”

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 31, i princippet 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet':

”Byg flere almene boliger og styrk den mangfoldige by

København skal være en **mangfoldig** by for alle med en høj social sammenhængskraft og **levende kvarterer**. Derfor skal alle nye og omdannede byområder udvikles, så de har en blandet karakter af funktioner og ejerformer. **Kravet om 25 % almene boliger i nye lokalplaner, skal gøre de nye bydele mangfoldige og sikre diversitet og møder på tværs, og skal understøtte, at der bygges almene boliger i de dele af den eksisterende by, hvor der ikke er mange almene boliger i forvejen. Der skal sikres billige boliger, og de enkelte kvarterer skal rumme københavnere med en stor forskellighed, socialt og økonomisk. Der skal samtidig sikres plads til botilbud til socialt udsatte borgere og borgere med fysiske og psykiske handicap.”**

Kapitel 'En international byregion' s. 38 – Forslag til nyt princip:

”Skab plads til alle gennem den regionale boligudvikling

Boligudviklingen i hovedstadsområdet styres overordnet af Fingerplanen, som bl.a. skal sikre arealer til et tilstrækkeligt antal boliger og at boligudviklingen sker afbalanceret og koordineret med infrastrukturen. Københavns lokale bolig efterspørgsel og den deraf følgende prisudvikling på boligmarkedet må fortsat håndteres lokalt gennem en passende udvikling af nye boliger i København. Københavns Kommunes planlægning skaber plads til nye boliger med blik for den regionale sammenhæng og på en måde hvor

planlægningen sker på grundlag af den forventede efterspørgsel i København.”

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s. 34 – Forslag til nyt princip:

”Skab gode fysiske rammer for at mødes på tværs

Mangfoldighed, diversitet og møder på tværs skal fortsat være et særkende ved København. De offentlige byrum skal – sammen med byens midlertidige events, kultur- og fritidsfaciliteter - spille en central rolle i at fastholde og udvikle Københavns som en mangfoldig by med høj sammenhængskraft. Byudviklingen skal give plads til gode, trygge og inspirerende rammer for mangfoldigheden lokalt, sådan at københavnere med forskellige kulturelle, sociale og socioøkonomiske baggrunde bor, færdes og arbejder side om side i byen”.

Eksempler på konkrete indsatser s. 31 – Forslag til ny indsats:

”Arbejde for, at det almene boligbyggeri skal bygges i takt med det private boligbyggeri, både i byudviklingsområderne og i den eksisterende by.”

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s.33, i princippet ' Skab bedre sundhed for alle gennem bygninger og byrum'

”Bygninger og byrum skal fremme en større sundhed og invitere til mere fysisk bevægelse for alle københavnere på tværs af alder, social og uddannelsesmæssig baggrund. Byrum, kollektiv trafik og bygninger, herunder kultur-og idrætsfaciliteter, skal udvikles med blik for fysisk tilgængelighed for alle. Udviklingen af byens bygninger og byrum skal samtidig ske med blik for **den fysiske og mentale** sundhed, så byens rum, **herunder de rekreative områder**, fremmer bevægelse **og mental sundhed** for københavnere med og uden et handicap.

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s.33, i eksempler på konkrete indsatser:

”Fremme udviklingen af byrum og initiativer, som skaber øget lighed i sundhed, fx ved at skabe idrætsfaciliteter for alle, **etablere stillezoner og terapihaver** eller ved at have rekreative områder i alle bydele, som fremmer bevægelse, øget trivsel og psykisk sundhed blandt børn og voksne.”

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til den mangfoldige by på følgende måde:

- Københavns overordnede boligpolitik vil indgå i arbejdet med Forslag til Kommuneplan 2019, hvor der bl.a. vil blive fastsat mål, retningslinjer og rammer for boligbehov til forskellige familietyper, boligstørrelser, udlæg af arealer til boligbyggeri, krav om og placering af almene boliger, mulighederne for at øge omfanget af det almene boligbyggeri mv. for at sikre et varieret udbud af nye boliger. Samtidig vil den politiske hovedstruktur udgøre den boligpolitiske vision for Københavns Kommune.
- Boligpolitikken vil desuden understøtte, at de udsatte byområder forbindes bedre til den omkringliggende by, og at områderne søges løftet gennem fortætning med privat boligudvikling og offentlige investeringer, fx skolerenoveringer mv.

3. dilemma – Kollektiv trafik og plads til biler

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om cyklisme. Københavnerne roser byens cykelforhold, er stolte af København som cykelby og er meget optagede af byens cyklisme. Men selvom mange oplever København som en velfungerende cykelby og en frontløber på cykelområdet, efterspørges der stadig endnu bedre forhold for cyklisterne. Flere påpeger desuden en udfordring i byens cykelkultur, hvor cyklisterne ikke i tilstrækkelig grad tager hensyn til hinanden eller til andre trafikanter. Nogle københavnere gør opmærksom på, at de har brug for at kunne bruge bilen i byen ligesom manglende parkeringspladser har været et tema hos nogle borgere. Generelt er der hos de fleste en forståelse for, at bilen også er et behov, der må tilgodeses. Overordnet er tendensen, at københavnere ønsker at mindske bilismen og fremme cyklismen i byen. En række høringsvar fra Bliv Hørt portalen vedrører generelt den bæredygtig byudvikling med ønske om, at København går foran i den grønne omstilling og sætter ambitiøse mål for at blive CO₂-neutral hovedstad. Størstedelen ønsker, at den diesel- og benzindrevne privatbilisme reduceres, da den forværrer byens luftkvalitet og derimod prioriterer den kollektive trafik, gang og cyklisme i udviklingen af byen.

Københavns Kommune forholder sig i dag til bæredygtig byudvikling og mobilitetsplanlægning på følgende måde:

Trafikmål:

- Kommuneplan 2015 indeholder et mål om, at trafikken skal være sammensat med maksimalt 1/3 bilture, mindst 1/3 cykelture og mindst 1/3 ture i kollektiv trafik. Dette mål skal fremme brugen af bæredygtige transportformer samtidig med, at det fortsat skal være muligt at komme rundt i byen i bil.

Udvikling af kollektiv trafik:

- **Metro:** København får i disse år nye metrolinjer, der vil binde byen endnu tættere sammen og betyde en markant forbedring af den kollektive trafik i byen. I sommeren 2019 åbner Cityringen med 17 nye metrostationer. I starten af 2020 kobles Nordhavnslinjen til Cityringen med to nye metrostationer. I 2024 bliver Sydhavnslinjen også en del af den københavnske metro med fem nye metrostationer.
- **A-busser:** Når Cityringen åbner, vil 85 procent af københavnernes få mindre end 10 minutters gang til nærmeste metro- eller togstation. Det giver et stort løft til den samlede kollektive trafik i København, som forventes at få 100.000 nye passagerer dagligt. Samtidig vil det trafikale rejsemønster formentlig ændre sig med åbningen af Cityringen, hvor 30 mio. buspassagerer årligt forventes at skifte fra bus til metro. På baggrund af de forventede nye rejsemønstre er der foretaget en tilpasning af busnettet, som træder i kraft når Cityringen åbner. Det gælder både det strategiske busnet bestående af A- og S-busser samt det lokale busnet. Herved sikres den bedst mulige sammenhæng i den kollektive trafik og store ekstraudgifter for Københavns Kommune ved dobbeltdrift af bus og metro på de samme strækninger undgås.
- **Busfremkommelighed:** Trængsel på vejene er en stigende udfordring i København. Særligt i myldretiden oplever mange at sidde fast i trafikken på vej til og fra arbejde og uddannelse. Det gælder også i den kollektive trafik, hvor især busserne på visse strækninger i byen har udfordringer med at komme frem. Det betyder længere rejsetider og dermed en ringere service til de mange passagerer. En af de særligt trængselsramte veje i byen er Tagensvej. Her gennemfører Københavns Kommune en indsats, der skal styrke den samlede fremkommelighed i korridoren og tage hensyn til både biler, busser og cyklister.

Cyklisme:

- Københavns Kommune arbejder løbende på at udvikle cykelinfrastrukturen, så tilgængeligheden i, til og fra byen kan ske med klimavenlig transport. Igennem de seneste 10 år er der investeret mere end 1 mia. kr. i cykelinfrastruktur. Eksempler herpå er bl.a. bredere cykelstier, broforbindelser som Cykelslangen samt arbejdet med supercykelstier, der forbinder København og omegnskommunerne med cykelstier af høj kvalitet.

Trafikale forbindelser til omegnskommuner:

- Københavns Kommune er en del af Greater Copenhagen samarbejdet, der bl.a. har til formål at markedsføre regionen samlet internationalt. Greater Copenhagen har udviklet et fælles trafikcharter, der peger på en række mobilitetsfremmende

initiativer i og på tværs af Øresund, til og fra regionen. Aktuelt undersøges bl.a. udvikling af supercykelstier. Københavns Kommune har et samarbejde med Malmø Stad om at undersøge mulighederne for en Øresundsmetro, der kan mindske rejsetiden med tog over Øresund markant og dermed binde regionen tættere sammen.

- Københavns Kommune arbejder løbende på at udvikle mobiliteten i, til og fra København. Udbygning af kollektiv trafik i København skaber forudsætninger for pendlere til at anvende tog og bus som transportmiddel. Hertil arbejder København sammen med omegnskommunerne om automatisering af S-tog, ligesom letbane på Frederikssundsvej mellem den fremtidige letbane på Ring 3 og Nørrebro st. undersøges.

Miljø og luftkvalitet:

- Borgerrepræsentationen har truffet en række beslutninger for at sikre renere luft i København. Med budgettet for 2019 er det besluttet at omlægge hele Movias busdrift i Københavns Kommune til elbusser eller busser med tilsvarende miljøegenskaber inden udgangen af 2025. Og Borgerrepræsentationen har i 2018 besluttet at anmode staten om mulighed for at stramme den nuværende miljøzone, så den også gælder varevogne og personbiler.
- Københavns Kommune vil gerne fremme miljøvenlige materialer. Planloven giver imidlertid som hovedregel ikke mulighed for at regulere materialevalg gennem kommuneplanen. Energiforsyningen i København baseres allerede i vid udstrækning på vedvarende energikilder. Københavns Kommunes Klimaplan sætter målet om CO₂-neutralitet også for energiforsyningen.

Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til bæredygtig byudvikling og mobilitetsplanlægning på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 berører emnet på flere måder. Visionen er at fremme bæredygtige byløsninger i udviklingen af byen, så København kan blive CO₂-neutral i 2025 og være et forgangseksempel, nationalt såvel som internationalt, ift. den grønne omstilling. Dette udmønter sig i kapitlet 'En grøn, sund og bæredygtig by', hvor principperne 'Bæredygtig planlægning skal være rygraden i byens udvikling', 'Bæredygtige transportformer skal være attraktive og populære' og 'Cirkulære økonomi skal optimere byens ressourceforbrug' (s. 32-33) bl.a. adresserer, at brugen af biler og diesel- og benzindrevne køretøjer skal mindskes, og at den lokale og regionale kollektive trafik skal styrkes og spille sammen, så muligheden for at vælge bilen fra og den kollektive transport til er attraktiv. Dette skal endvidere bidrage til bedre

luftkvalitet i byen. Samtidig skal der være gode forbindelser for cyklister og gående. Byrum og bygninger skal være med til at fremme fysisk bevægelse og sundhed. Principperne på s. 32-33 arbejder for at nå de målsætninger, der findes i Københavns Kommunes klimaplan og klimatilpasningsplan.

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt høringssvarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om et ønske om fortsat at fremme cyklisme og generelt mindske bilismen. I høringsfasen er der tillige modtaget høringssvar, der ønsker øget fokus på at fremme de bæredygtige transportformer til fordel for den diesel- og benzindrevne privatbilisme, for bl.a. at sikre bedre luftkvalitet i byen. På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Dilemma 'Kollektiv trafik og plads til biler' s.18:

"Bæredygtige transportformer og plads til biler

Hvordan sikres **der fortsat plads til cyklister, gående og en kollektiv bæredygtig trafik i byen, som fremmer sundhed og forbedrer luftkvaliteten samtidig med**, at der **også** er plads til biler for dem, som har behov for dette?"

Kapitel 'Hvor skal byen udvikles?' s. 20:

"Før områder i byen byudvikles, er det vigtigt, at der er god **tilgængelighed til området med kollektiv bæredygtig trafik**, således at nye borgere, erhvervsliv og medarbejdere har mulighed for at komme til og fra deres bolig eller arbejdsplads, **nemt og hurtigt.**"

Kapitel 'Visionen for byen' s. 28:

"Bæredygtige byløsninger

Global og national dynamo

København skal være CO₂ neutral i 2025. **De bæredygtige transportformer skal fremmes, da de indvirker positivt på luftkvaliteten i byen. København skal fortsat kendes for sine store og små grønne, rekreative områder. København skal forbedre de bæredygtige byløsninger og den innovative velfærdsteknologi som byen og virksomhederne rummer. Her skal København være et forgangseksempel i den grønne omstilling og et udstillingsvindue**

for københavnske såvel som danske virksomheders byløsninger og ideer, hvor København bruges som springbræt til at bringe dem ud i verden. Byløsningerne skal bidrage til en bæredygtig udvikling af verdens byer og realiseringen af FN's 17 verdensmål, der sætter 17 konkrete mål for en global bæredygtig udvikling. Samtidig skal de tiltrække talenter, gæster, virksomheder og investeringer med interesse for bæredygtige byløsninger til København.”

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s. 32 – Forslag til nyt princip:

”Nyt byggeri skal gøre byen mere grøn

København skal være en grøn by, hvor også nyt byggeri, især via deres friarealer, bidrager til at gøre byen grøn, forbedre luftkvaliteten og højne biodiversiteten. Boliger, erhverv, skoler, daginstitutioner, kultur- og fritidsfaciliteter mv. skal på den måde være med til at gøre København til en grøn, sund og bæredygtig by.”

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s. 32, i princippet 'Bæredygtig planlægning skal være rygraden i byens udvikling':

”Bæredygtig planlægning skal være rygraden i byens udvikling

Den tætte, bæredygtige by skal udvikles med en konsekvent anvendelse af princippet om nærheden til kollektiv trafik, så behovet for bilkørsel mindskes mest muligt, og så udviklingen af boliger, erhverv og anden byudvikling sker i nær tilknytning til kollektiv trafik af høj kvalitet. Der skal sikres tilstrækkelig kapacitet i den kollektive trafik, når byen vokser. Københavns Kommune skal i samarbejde med nabokommunerne og regionen arbejde for en klimasikring og klimatilpasning, som muliggør byens fortsatte udvikling og skaber tryghed for borgerne. Klimatilpasning og skybrudssikring skal, når det er muligt, være med til at give fx bedre byrum, sundhed og natur i byen. Løsningerne skal udvikles i tæt samspil mellem virksomheder, borgere og vidensinstitutioner.”

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s. 32, i princippet 'De bæredygtige transportformer skal være attraktive og populære':

”De bæredygtige transportformer skal fremmes og være attraktive for alle

København skal fortsat være verdens bedste cykelby. Byens trafik skal være så effektiv og miljøvenlig som mulig og sikre, at det er let for københavnernes, og dem der arbejder i hovedstadsregionen at komme frem. De mest bæredygtige transportformer skal fremmes, så det er attraktivt, trygt og nemt at cykle, gå eller benytte byens kollektive trafik for alle, også for borgere med handicap og

gangbesvær. Samtidig skal brugen af biler og andre diesel- og benzindrevne køretøjer mindskes, så trængslen på vejene, **støjniveauet og CO₂-udledningen** reduceres, samtidig med, at luftkvaliteten i byen forbedres. Byudvikling og byggeri skal bidrage til, at det er nemt og fordelagtigt at benytte delebilsordninger, samkørsel, elbiler mv. som belaster byens veje, støjniveau, miljø og luftkvalitet mindst muligt. Den lokale og regionale kollektive trafik skal styrkes og spille sammen, så muligheden for at vælge bilen fra og den kollektive trafik til, er attraktiv.”

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s. 33, i princippet 'Cirkulær økonomi skal optimere byens ressourcer':

”Cirkulær økonomi skal optimere byens ressourceforbrug
København skal bidrage til realiseringen af FN’s verdensmål for bæredygtige byer og lokalsamfund. I København skal vi derfor reducere vores energiforbrug, øge andelen af vedvarende energikilder og udnytte ressourcerne i fx byens affald endnu bedre end i dag. København skal være førende indenfor den cirkulære økonomi og trække mindre på klodens ressourcer gennem nye forretningsmodeller, deleordninger, genbrug, **bæredygtige byløsninger** og gode rammer for, at også københavnere og virksomheder kan engagere sig i den grønne omstilling.”

Eksempler på konkrete indsatser på s. 33:

”Arbejde for flere elbusser, **omlægning af S-togdriften** til automatiske toge samt fremtidige investeringer i den kollektive trafik, **bl.a. med letbane og mere metro.**”

”Sikre bedre luftkvalitet og mindske CO₂-udledningen i byen, fx ved at undersøge mulighederne for, at krydstogtskibene bruger miljøvenlig strøm og omlægge busdriften til elbusser.

Eksempler på konkrete indsatser på s. 33 – Forslag til ny indsats:

”Evaluere alle nye relevante politikker ift. deres bidrag til verdensmålene og sprede kendskabet til verdensmålene blandt byens borgere.”

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til bæredygtig byudvikling og mobilitetsplanlægning på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplan 2019, har fokus på behovet for at udbygge den kollektive infrastruktur yderligere, så der kan sikres bedre fremkommelighed og dermed gode vilkår for byens borgere, besøgende og erhvervsliv. Som besluttet i Kommuneplan 2015 har

Teknik- og Miljøforvaltningen og Økonomiforvaltningen i samarbejde udarbejdet et forslag til supplerende trafikmål for 'gang', der indgår i forslag til Kommuneplan 2019.

- Økonomiforvaltningen har i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen, Movia og Metroselskabet udarbejdet en analyse af behov og muligheder for udbygning af den kollektive infrastruktur i Københavns Kommune (KIK2). Analysen blev afrapporteret den 22. november 2018 og analysens anbefalinger indgår i forslag til Kommuneplan 2019.
- Københavns Kommune har siden 2012, i samarbejde med Gladsaxe Kommune og Region Hovedstaden, arbejdet med analyse af en letbane fra Nørrebro St. til Gladsaxe Trafikplads. Letbanen kan bidrage til at skabe sammenhæng mellem Cityringen og Hovedstadens Letbane i Ring 3, hvorved to højklassede kollektive transportsystemer bindes sammen. Analysen blev afrapporteret den 22. november 2018 og analysens anbefalinger indgår i forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma – Vækst i virksomheder og begrænset plads

Vækst i virksomheder er ikke et spørgsmål, der i denne dialogproces, har optaget københavnere. Københavnerne forskellighed fremhæves imidlertid på tværs af alle dilemmaerne som et positivt træk ved København i dag under #københavnersnak. Københavnerne efterspørger en byudvikling, der giver plads til mangfoldighed og diversitet på tværs af forskellige kulturelle, sociale og socioøkonomiske befolkningsgrupper. Dette ønske gælder bl.a. i byens offentlige rum, hvor mange københavnere netop positivt fremhæver de steder, hvor man mødes på tværs. Københavnerne har generelt et stort fokus på, at København er og skal være en social og mangfoldig by for alle. Københavnerne har både fokus på at være mangfoldig på tværs af etnicitet og kultur såvel som på tværs af indkomstgrupper og sociale skel. En række hørings svar fra Bliv Hørt portalen vedrører presset på de offentlige institutioner, herunder manglende skoler, daginstitutioner, kulturelle tilbud og idrætsfaciliteter i de nye byudviklingsområder. Men også de eksisterende byområder har været genstand for hørings svar, som oplever samme problematik med manglende offentlige funktioner. Hørings svarene vedrører også en bekymring for, at de små produktions- og håndvirksomheder, samt de mindre butikker, bliver presset ud af byen lige så vel som de er fraværende i de nye byudviklingsområder, som i hørings svarene bliver italesat som rene boligområder uden erhverv og offentlige funktioner.

Københavns Kommune forholder sig i dag til offentlige funktioner og virksomheder på følgende måde:

Offentlige funktioner:

- Kommuneplan 2015 skal skabe rammerne for, at Københavnerne kan leve et trygt og aktivt hverdagsliv med tidssvarende boliger, institutioner og skoler, byrum og kultur- og idrætstilbud. Herunder, at institutioner og faciliteter placeres tæt på boligområderne, og at nye byområder får den rette serviceudbygning i rette tid.
- Siden Budget 2016 er der afsat en årlig grundkøbspulje, som gør Københavns Kommune i stand til at erhverve grunde og byggeretter til offentlige service formål.

Virksomheder:

- Kommuneplan 2015 skal skabe plads til et bredt udvalg af virksomhedstyper. Det betyder, at byens erhvervsområder skal kunne tilbyde lokaliseringsmuligheder for både kontorvirksomheder og håndværk, mindre produktionsvirksomheder, lager- og logistikvirksomheder samt kreative virksomheder. Kommuneplan 2015 sikrer plads til kontorvirksomheder i byudviklingsområderne og plads til traditionelle erhverv ved at fastholde en række ældre erhvervs- og industriområder. Herunder er et overordnet mål for Kommuneplan 2015, at fremme en udvikling af byens erhvervsområder, som sikrer et bredt udvalg af lokaliseringsmuligheder for forskellige virksomhedstyper, såsom kontor, håndværk, mindre produktion, lager- og logistik samt kreative erhverv.
- De traditionelle erhvervs- og industriområder skal sikre lokaliseringsmuligheder for virksomheder inden for håndværk, mindre produktion, lager- og logistik m.v. Afgørelser om at omdanne de traditionelle erhvervs- og industriområder til boliger og serviceerhverv m.v. træffes ud fra en konkret vurdering, der bl.a. lægger vægt på området potentiale som erhvervsområde og om en omdannelse vil kunne styrke den overordnede byudvikling i byområdet.

Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til offentlige funktioner og virksomheder på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til dilemmaet på flere måder. Strategien indeholder først og fremmest en vision om, at København skal være "En by i vækst med talenter og arbejdspladser" (s. 27). Under principper for byens udvikling fremhæves "En by i vækst med talenter og arbejdspladser" (s. 36) herunder "Giv plads til forskellige virksomheder" (s. 36) og "Skab

optimale rammer for virksomheders udvikling" (s. 37). Under eksempler på konkrete indsatser fremhæves: "Sikre gode fysiske rammer for forskellige typer erhverv og virksomheder såvel de videnstunge som produktionsvirksomhederne, gennem forskellige typer af erhvervsområder i byen samt områder, som både kan rumme boliger og erhverv." (s. 37) og "Sørge for en afbalanceret detailhandelsstruktur, som sikrer lokale og regionale indkøbsmuligheder, der understøtter bylivet." (s. 37).

- Behovet for offentlige funktioner fremhæves i princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri' (s. 30) som fremhæver at "nye skoler, daginstitutioner, plejecenter, fritidsfaciliteter og andre velfærdsinstitutioner skal være en central del af den strategiske udvikling af eksisterende og nye bydele" (s. 30). Herunder at det kommunale byggeri skal indarbejdes strategisk og tidligt med multifunktionelle løsninger, når nye kvarterer og områder udvikles, så de får en optimal placering og så kultur- og fritidslivet bliver en integreret del af dagliglivet i de nye byområder. (s. 31). Derudover nævnes kultur- og idrætsfaciliteter i princippet 'Skab gode rammer for fritidsliv og fællesskab' (s. 35), der bl.a. fremhæver vigtigheden i "udbygningen af disse faciliteter skal ske under hensyntagen til befolkningsudviklingen" og bidrage til livskvaliteten i byen og møder på tværs af københavnere med forskellig alder, køn og baggrund (s. 35).

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt høringsvarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om et ønske om mangfoldighed, diversitet og møder på tværs. I høringsfasen er der tillige modtaget høringsvar, der ønsker øget fokus på de offentlige funktioner i eksisterende og nye bydele samt flere små produktions- og håndværksvirksomheder, samt et alsidigt detailhandelsliv med flere mindre butikker til glæde for københavnere og byens besøgende. På den baggrund foreslår økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Dilemma 'Vækst i virksomheder og begrænset plads' s. 19:

"Lokalt byliv og stigende grundpriser

Hvordan sikres det, at København fortsat er en by med lokalt byliv, hvor bydele rummer offentlige byrum og bygninger, som fx skoler, kultur- og fritidsfaciliteter, parker mv. på trods af, at kommunen

ejer få grunde, samt at kvarterer har et lokalt handelsliv med små erhvervsdrivende trods et stigende huslejeniveau?”

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s. 34 – Forslag til nyt princip:

”Skab gode fysiske rammer for at mødes på tværs

Mangfoldighed, diversitet og møder på tværs skal fortsat være et særkende ved København. De offentlige byrum skal – sammen med byens midlertidige events, kultur- og fritidsfaciliteter - spille en central rolle i at fastholde og udvikle Københavns som en mangfoldig by med høj sammenhængskraft. Byudviklingen skal give plads til gode, trygge og inspirerende rammer for mangfoldigheden lokalt, sådan at københavnere med forskellige kulturelle, sociale og socioøkonomiske baggrunde bor, færdes og arbejder side om side i byen”.

Eksempler på konkrete indsatser på s. 33:

”Fremme udviklingen af byrum og initiativer, som skaber øget lighed i sundhed for københavnere, fx ved at skabe idrætsfaciliteter for alle eller ved at have rekreative områder i alle bydele, som fremmer bevægelse, øget trivsel og psykisk sundhed blandt børn og voksne.”

Eksempler på konkrete indsatser på s. 37:

”Igangsætte initiativer, som forbedrer erhvervsvilkårene med udgangspunkt i anbefalingerne fra Task force for bedre erhvervsvilkår i København fra 2018, herunder blandt andet ved at skabe en ny servicekultur i Københavns Kommune.”

Eksempler på konkrete indsatser på s. 37 – Forslag til ny indsats:

”Arbejde for at fastholde velfungerende arealer til flere små produktions- og håndværksvirksomheder, kreative iværksættere samt et alsidigt detailhandelsliv i byen.”

Eksempler på konkrete indsatser s. 35 – Forslag til ny indsats:

”Sikre et varieret udbud af kultur- og fritidsfaciliteter til forskellige målgrupper, som samtidig kan fungere som mødesteder i byen.”

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til offentlige funktioner og virksomheder på følgende måde:

- Københavns Kommune udarbejder arealplaner for kommunale anlægsbehov frem mod 2030 som Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til.
- Til Forslag til Kommuneplan 2019 udarbejdes der en erhvervsanalyse med fokus på Københavns muligheder for fremtidig erhvervsudvikling – både til domiciler og mindre virksomheder. Denne danner baggrund for konkrete rammeændringer i Forslag til Kommuneplan 2019.

5. dilemma – Byens særegenhed og behovet for nybyggeri

Generelt har københavnernes en stor veneration for København og en bekymring for, at forandringer vil ske på bekostning af byens eksisterende kvaliteter såsom kulturarv, grønne åndehuller og det selvgroede, skæve, og mangfoldige der giver byen kant. Dette kommer til udtryk hos københavnernes i bred forstand. Et bredt udsnit af københavnernes er bekymrede for, at byen er ved at udvikle sig i en strømlinet, identitetsløs retning, og at den megen nybyggeri sker uden omtanke for byens kvaliteter, liv, identitet og karakter - alt det, der er i forvejen. En række høringsvar fra Bliv Hørt portalen vedrører Københavns unikke områder og særegenhed, hvor der ligeledes er en bekymring for, at det forsvinder, i takt med, at byen udvikles. Det drejer sig særligt om byens forskellige kulturer, historiske bygninger og kulturmiljøer og byens grønne rekreative områder. I forlængelse af dette er der en skepsis omkring øget fortætning samt opførelse af højhuse.

Københavns Kommune forholder sig i dag til Københavns særegenhed og unikke kvaliteter på følgende måde:

Kulturmiljøer og den mangfoldige kultur:

- Den eksisterende Kommuneplan 2015 har som mål, at de historiske og arkitektoniske værdier bruges aktivt til at skabe identitet og kvalitet i eksisterende bykvarterer og i byudviklingsområder. Kommuneplanen udpeger derfor både kulturmiljøer og bevarede enkeltelementer. Udpegningen af værdifulde kulturmiljøer er et bidrag til at inddrage vigtige historiske sammenhænge i byudviklingen. Men også vigtige enkeltstående spor af historisk sammenhæng.
- En væsentlig del af de udpegede kulturmiljøer rummer et potentiale for byudvikling eller -fornyelse og mange er i kommuneplanen udpeget til omdannelse på kort eller langt sigt. I

planlægningen af byudviklingen skal det – jf. Kommuneplan 2015 – sikres, at der også tages højde for områdets kulturhistoriske værdier og sammenhænge, så de væsentlige kvaliteter kan udnyttes som et aktiv og synliggøres til gavn for bevarelsen og oplevelsen af byens historie såvel som for identiteten i de omdannede byområder. Den vurdering af kulturmiljøerne, som er foretaget med Kommuneplan 2015 skal ses som en oversigt. En endelig vægtning af kulturmiljøhensynet i forhold til andre faktorer sker således i dag i en konkret, detaljeret planlægning eller byggesagsbehandling.

- Kommuneplan 2015 har desuden som mål, at de historiske og arkitektoniske værdier bruges aktivt til at skabe identitet og kvalitet i eksisterende bykvarterer og i byudviklingsområder.

Grønne rekreative områder:

- Kommuneplan 2015 har som mål at udvikle varierede byrum, der indbyder til ophold, aktivitet, og oplevelser for alle grupper af borgere.
- Kommuneplanen fastlægger, at der ved opførelse af ny bebyggelse eller udvidelse af eksisterende skal sikres friarealer til beboere og brugere. Kravet til størrelsen på friarealer for bebyggelse varierer alt efter funktion samt hvilken af kommuneplanens såkaldte rammeområder bebyggelsen ligger i. Desuden fastsætter retningslinjerne bl.a., at nye boliger skal have adgang til udendørs opholdsarealer samt at der i forbindelse med tæt nybyggeri skal prioriteres sammenhængende friarealer, bl.a. ved at undgå at bebyggelsen lægger beslag på et unødigt stort grundareal.

Højhuse og fortætning:

- Den eksisterende Kommuneplan 2015 fastlægger bl.a. at højhuse skal være med til at udvikle attraktive og tætte byområder, der understøtter brugen af kollektiv trafik. Derfor fremmer Københavns Kommune primært højhuse, som har en beliggenhed nær en station. Højhuse skal placeres med blik for byens og stedets kvaliteter og understøtte bylivet og det nære miljø. Kommuneplanen fastsætter desuden, at byens karakteristiske profil med 3-6 etagers bebyggelser afbrudt af tårne, spir og kupler skal fastholdes i de udpegede historiske bydele og området omkring helt skal friholdes for højhuse.
- I forbindelse med opførelse af højhuse i København anvendes principperne i Københavns Kommunens arkitekturpolitik for at sikre, at højhuse bl.a. bidrager til at udvikle den københavnske egenart, fremme bæredygtig arkitektur og skabe byrum og urbane landskaber, der understøtter et mangfoldigt byliv. Der arbejdes desuden med processer, herunder borgerinddragelse, workshops, brug af konkurrencer m.v., der sikrer bymæssig og arkitektonisk kvalitet samt bæredygtige løsninger.

Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til Københavns særegenhed, og unikke kvaliteter på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til emne på flere måder. Kommuneplanstrategien indeholder først og fremmest en vision om, at København skal udvikles gennem en 'byudvikling med kant' (s. 29) herunder, at København skal være "en verdensby med et unikt særkende, som tager ansvar for at skabe byudvikling med rum for historien og mod til at udvikle fremtidens storbyliv" (s. 29). Denne vision udmøntes især i principperne 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger' (s. 31), 'Bynatur skal skabe rekreative åndehuller i alle bydele' (s. 33), 'Aktiver kulturmiljøerne og skab identitet i byens fysiske miljø' (s. 34), 'Giv rum for storbykulturen' (s. 24), 'Nye høje huse skal bidrage til byens særpræg' (s. 35).

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt høringssvarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om københavnernes ønske om, at byen udvikles på en måde, hvor der passes på byens eksisterende kvaliteter. I høringsfasen er der tillige modtaget høringssvar, der ønsker øget fokus på fastholdelse af byens unikke områder med vægt på de grønne områder og kulturhistoriske spor, og at byen udvikles med færre højhuse. På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Dilemma 'Byens særegenhed og behovet for nybyggeri' s. 19:

"Byens særegenhed og behovet for nybyggeri

Hvordan fastholdes Københavns særegenhed og unikke kvaliteter, **såsom** let adgang til naturen og vandet **samt** de historiske bygninger og kulturmiljøer samtidig med, **at der åbnes op for nybyggeri i byen?"**

Dilemma 'Vækst i virksomheder og begrænset plads' s. 19:

"Lokalt byliv og stigende grundpriser

Hvordan sikres det, at København fortsat er en by med lokalt byliv, hvor bydele rummer offentlige byrum og bygninger, som fx skoler, kultur- og fritidsfaciliteter, parker mv. på trods af, at kommunen ejer få grunde, samt at kvarterer har et lokalt handelsliv med små erhvervsdrivende trods et stigende huslejeniveau?"

Kapitel 'Dilemmaer i byens udvikling' s. 18-19 – Forslag til nyt dilemma:

"Byens grønne områder og presset på byens arealer

Hvordan sikres en byudvikling i København, hvor byens grønne områder og rekreative åndehuller fastholdes samtidig med, at der skabes plads til nye boliger, erhverv samt offentlige bygninger og byrum, som fx skoler, plejehjem, idrætsanlæg, kulturfaciliteter mv.?"

Kapitel 'En social og mangfoldig by' s. 30, i princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri':

"Skab plads til offentlige bygninger og byrum

Byens nye skoler, daginstitutioner, plejecentre, grønne områder, kultur- og fritidsfaciliteter samt andre velfærdsinstitutioner skal være en central del af den strategiske udvikling af eksisterende og nye bydele. Når der byplanlægges skal der tidligt reserveres arealer, så offentlige byrum og bygningers placering, samt deres sammenhæng med det omkringliggende lokalmiljø, bidrager til at skabe merværdi for både stedets primære brugere og lokalområdet. Derfor skal der også skabes multifunktionelle løsninger og åbnes op for brug henover døgnet. De offentlige bygninger og byrum skal give mulighed for forskellige aktiviteter, så alle befolkningsgrupper, herunder børn, unge og ældre, har adgang og kan mødes på tværs. Samtidig skal København rumme gode fysiske rammer for udviklingen af et helt børneliv i et 0-18 års perspektiv, hvor institutioner, skoler, rekreative områder mv. er med til at styrke sammenhængskraften i lokalmiljøet."

Kapitel 'En grøn, sund og bæredygtig by' s. 32 – Forslag til nyt princip:

"Nyt byggeri skal gøre byen mere grøn

København skal være en grøn by, hvor også nyt byggeri, især via deres friarealer, bidrager til at gøre byen grøn, forbedre luftkvaliteten og højner biodiversiteten. Boliger, kontorer, skoler, daginstitutioner, kultur- og fritidsfaciliteter mv. skal på den måde være med til at gøre København til en grøn, sund og bæredygtig by."

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s. 34, i princippet 'Aktiver kulturmiljøerne og skab identitet i byens fysiske miljø':

"Aktiver kulturmiljøerne og skab identitet i byens fysiske miljø

Byudviklingen skal fremme, at historiske bygninger og kulturmiljøer aktiveres, så unikke kvaliteter og særkender styrkes i de enkelte kvarterer. Gode byrum, der fremmer menneskeligt samvær, skal sammen med kulturelle aktiviteter, rekreative tilbud og et levende, lokalt handelsmiljø give Københavns nye byområder kvalitet. Der skal sikres gode rammer for et mangfoldigt handelsliv. Byen skal udvikles på nye måder og med den samme grad af særkende og kant, som vi kender og holder af, fra den eksisterende by. Når eksisterende kulturmiljøer og kulturarv omdannes, skal der tages højde for

områdets kulturhistoriske værdier og sammenhænge. Områderne skal udvikles, så de væsentlige kvaliteter udvikles som et aktiv for lokalområdet og så byen udvikles med brug af de historiske spor til glæde for københavnere og byens besøgende.”

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s.34, i princippet 'Giv rum for storbykulturen':

”Giv rum for forskelligheden og storbykulturen

København skal skabes i fællesskab og give rum for de københavnere og kreative iværksættere, som allerede i dag er med til at give byen et pulserende, vibrerende og dynamisk storbyliv. København skal fortsat være **en storby, der tilbyder forskellige oplevelser og rummer det skæve og selvgroede**, som afspejler københavnernes mangfoldighed og tilbyder varierede **urbane og kulturelle** oplevelser. Københavns Kommune skal give gode muligheder for, at københavnernes kreativitet, iværksætteri og de frivillige initiativer slippes løs i byen, **fx gennem midlertidige aktiviteter**, så vi udvikler København sammen.”

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s.34, i princippet 'Nye høje huse skal bidrage til byens særpræg':

”Nye høje huse skal bidrage til byens særpræg

Københavns arkitektur og bymiljøer skal være af høj kvalitet. Nye højhuse og tårne kræver en særlig opmærksomhed og omhu. De bør placeres med omtanke og understøtte en effektiv kollektiv trafik, **et alsidigt handelsliv** og levende **byrum med gode rammer for ophold og byliv**. **I de udpegede historiske bydele, som er friholdt højhuse, skal byens karakteristiske profil med 3-6 etagers bebyggelser, afbrudt af tårne, spir og kupler generelt fastholdes.”**

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til Københavns særegenhed og unikke kvaliteter på følgende måde:

- Til Forslag til Kommuneplan 2019 udarbejdes der en analyse af behovet for store og mellemstore grønne områder i København.

6. dilemma – Turisme og byens hverdagsliv

Under dialogprocessen #københavnernesnak var dilemmaet vedr. turisme og byens hverdagsliv ikke et emne, som optog københavnere i nævneværdig grad. Københavnerne bekymrer sig for, at forandringer vil ske på bekostning af byens eksisterende kvaliteter såsom kulturarv, grønne åndehuller og det selvgroede, skæve, og mangfoldige kan dog ses også i relation til dette dilemma. Et bredt udsnit af københavnere er bekymrede for, at byen er

ved at udvikle sig i en strømlinet, identitetsløs retning. Københavnerne har i surveyen udtrykt en klar præference for at sprede turisterne ud i alle byens kvarterer, for at undgå at støjen fra turister og byens besøgende er koncentreret i få kvarterer. En række hørings svar fra Bliv Hørt portalen vedrører den stigende turisme i byen, og hvordan det balanceres med københavnernes hverdagsliv. Samtidig er der fokus på Københavns unikke kvaliteter, fx muligheden for stilhed, de grønne områder, byens kant og de historiske miljøer skal fastholdes til glæde for byens turister og besøgende for at sikre, at København bevarer sin københavnerånd, som adskiller sig fra andre storbyer.

Københavns Kommune forholder sig i dag til byens turisme på følgende måde:

- Placeringen af hoteller styres via Kommuneplan 2015 således, at alene de såkaldte rammeområder 'S' og 'C' kan rumme hoteller. Kommuneplan 2015 fastsætter ingen særlige bestemmelser for turisme i øvrigt.

Forslag til Kommuneplanstrategi 208 forholder sig til byens turisme på følgende måde:

- Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 forholder sig til emnet på flere måder. Dels rummer visionen om at være en verdensby med ansvar, at Københavns skal være en storby for mennesker med høj livskvalitet for både københavnernes og byens gæster, at være en bæredygtig storby samt en storby med rum for historien. Denne vision udmøntes i principperne 'Styrk en bæredygtig turisme i hele byen og skab jobs og byliv til gavn for alle' (s. 37) samt 'Styrk København ved at skabe flere gode forbindelser i hele regionen' (s. 38). Desuden via flere principper vedrørende aktivering af kulturmiljøer, offentlige funktioner mv. der søger at fremme det gode hverdagsliv for københavnernes og fastholde byens unikke særkende – for københavnernes såvel som byens gæster.

Ændringsforslag til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Samlet giver konklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak samt hørings svarene anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

En af hovedkonklusionerne fra dialogprocessen #københavnersnak handler om københavnernes ønske om, byen udvikles på en måde, hvor der passes på byens eksisterende kvaliteter. Desuden foretrækker københavnernes, ifølge surveyen, at turismen spredes ud i forskellige bydele. I høringsfasen er der tillige modtaget hørings svar, der ønsker øget fokus på at styrke og fastholde **byens unikke kvaliteter til glæde for både københavnernes og byens besøgende**. På den baggrund foreslår Økonomiforvaltningen følgende ændringer til Forslag til Kommuneplanstrategi 2018:

Dilemma 'Turisme og byens hverdagsliv' s. 19:

"Turisme og byens hverdagsliv

Hvordan fastholdes gode rammer for københavnernes hverdagsliv samtidig med **den stigende turisme**, som skaber vigtige jobs, men også kræver flere hoteller, **sætter pres på hverdagslivet?**"

Kapitel 'En kulturel storby med kant' s. 34, i princippet 'Aktiver kulturmiljøerne og skab identitet i byens fysiske miljø':

"Aktiver kulturmiljøerne og skab identitet i byens fysiske miljø

Byudviklingen skal fremme, at historiske bygninger og kulturmiljøer aktiveres, så unikke kvaliteter og særkender styrkes i de enkelte kvarterer. Gode byrum, der fremmer menneskeligt samvær, skal sammen med kulturelle aktiviteter, rekreative tilbud og et levende, lokalt handelsmiljø give Københavns nye byområder kvalitet. Der skal sikres gode rammer for et mangfoldigt handelsliv. Byen skal udvikles på nye måder og med den samme grad af særkende og kant, som vi kender og holder af, fra den eksisterende by. **Når eksisterende kulturmiljøer og kulturarv omdannes, skal der tages højde for områdets kulturhistoriske værdier og sammenhænge. Områderne skal udvikles, så de væsentlige kvaliteter udvikles som et aktiv for lokalområdet og så byen udvikles med brug af de historiske spor til glæde for københavnere og byens besøgende."**

Kapitel 'En by i vækst med talenter og arbejdspladser' s. 37, i princippet 'Styrk en bæredygtig turisme i hele byen og skab jobs og byliv til gavn for alle':

"Styrk den bæredygtige turisme og spred turismen til flere bydele

København skal være en gæstfri by, som giver rum for den stigende turisme på byens og københavnernes præmisser. Turistbranchen, kulturlivet, internationale events, konferencer og detailhandelen skal skabe jobs til bl.a. ufaglærte og kortuddannede **gennem bæredygtige løsninger indenfor turisme. Turismen skal spredes ud, så presset mindskes i bestemte bydele, fx ved spredning af hoteller og ved at synliggøre, at Københavns forskellige bymiljøer rummer oplevelser året rundt, ikke kun for københavnere, men også for byens gæster. Turister skal være med til at understøtte detailhandlen, restauranterne, kulturinstitutionerne og dermed de lokale bymiljøer rundt om i byen. København skal fastholdes som regionens overordnede handelssted"**.

Kapitel 'En international byregion' s. 38-39 – Forslag til nyt princip:

"Skab københavnereoplevelser til byens gæster

København skal være en international byregion, der tilbyder nationale og internationale gæster en unik og lokal københavnereoplevelse. Som turist og gæst i København skal byens oplevelser adskille sig fra andre internationale storbyer.

Turistfaciliteter, services og events kan derfor i høj grad udvikles, så de tager udgangspunkt i Københavns unikke kvaliteter, særkende og kultur.”

Eksempler på konkrete indsatser på s. 39 – Forslag til ny indsats:

”Udvikle en partnerskabsmodel for involvering af erhvervslivet ift. internationale megaevents i byen, hvor bæredygtighed og verdensmålene er centrale temaer. Dette gælder fx C40 borgmesterklimatopmødet, EM2020 og WorldPride.”

Forslag til Kommuneplan 2019 forholder sig til byens turisme på følgende måde:

- I den politiske hovedstruktur i Forslag til Kommuneplan 2019 er der fokus på, at hoteller og overnatningssteder skal fordeles ud over hele byen, så turisterne kan opleve flere af Københavns kvarterer.

HØRINGSSVAR FRA OFFENTLIG HØRING

Introduktion til behandling af høringssvar

Alle 156 høringssvar er behandlet ens og gengives med et kort resume, kategoriseret ud fra de 6 dilemmaer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, som rummer væsentlige tematikker for planstrategiens indhold og derved for det primære i høringssvarenes indhold. Derudover er der en kategori, der benævnes 'Andet' til de høringssvar, der går ud over dilemmaerne og kategorien 'Kommuneplanrelateret', til de høringssvar, der omhandler kommuneplansrevisionen.

Kategorier:

- **1. dilemma** - Boliger for alle og befolkningstilvækst
- **2. dilemma** - Blandet by og udsatte byområder
- **3. dilemma** - Kollektiv trafik og plads til biler
- **4. dilemma** - Vækst i virksomheder og begrænset plads
- **5. dilemma** - Byens særegenhed og behovet for nybyggeri
- **6. dilemma** - Turisme og byens hverdagsliv
- **Andet**
- **Kommuneplanrelateret**

Efter resumeet følger Økonomiforvaltningens bemærkninger til høringssvaret samt forvaltningens indstilling til om høringssvaret giver anledning til ændring af Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, markeret med gul. Heraf fremgår ændringsforslaget, der kan ses på s. 4-29 under Økonomiforvaltningens samlede bemærkninger.

Privatpersoner

1. Helle Gladbo, (svarnummer 1. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Helle Gladbo har følgende kommentarer og forslag:

3. og 5. dilemma: Ønskes en bilfri by med grøn offentlig transport og grønne områder fremfor parkeringspladser.

Andet: Nævner særligt, at byen skal have fokus på familien, ved at blive børnenes by.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. og 5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. grøn offentlig transport og bilisme på s. 15, 3. dilemma og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Det hele børneliv i byen er afsejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri' på s. 30.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

2. Mikael Fotopoulos, (svarnummer 2. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Mikael Fotopoulos har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Der stilles spørgsmålstegn ved behovet for højhuse med argumentet om, at højhuse ikke er nødvendige for at skabe en tæt by. Der henvises til, at de tætteste byområder er etableret ved boligkarréer. Desuden påpeges, at højhuse ødelægger Københavns egenart.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: En høj tæthed i bykvarterer kan opnås ved forskellige bygningstypologier, herunder ved opførelse af boligkarréer samt højhuse. Det gælder for højhuse, at der kan opnås en punktvis høj tæthed, som ofte vil være nær stationsområder.

Økonomiforvaltningen bemærker, at ved opførelse af højhuse tages der højde for stedets egenart og kvaliteter, således at bygningen tilpasses området. De historiske bydele er udpeget i Kommuneplan 2015 som områder, der helt skal friholdes højhuse for at fastholde områdets karakteristiske profil med 3-6 etagers bebyggelser afbrudt af tårne, spir og kupler. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. opførelse af højhuse på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

3. Geert Sommer, (svarnummer 3. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Geert Sommer har følgende kommentarer og forslag:

5. og 6. dilemma: Bemærkning til, at det ikke kan være et mål i sig selv, at byen vækster og bliver større. Fokus på at fastholde Københavns unikke kvaliteter som vindmøller, solceller, økologiske butikker, restauranter og byhaver for at skille os ud fra andre storbyer til glæde for byens besøgende.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns unikke kvaliteter, til glæde for københavnernes og byens gæster på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

4. Hanne Bengaard, (svarnummer 4. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Hanne Bengaard har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Der opfordres til, at der tænkes udover Københavns Kommunes grænser, når der skal findes boliger til en stigende befolkningsvækst.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.
Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

5. Henrik C. Nielsen, (svarnummer 5. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Henrik C. Nielsen har følgende kommentarer og forslag:

1. og 2. dilemma: Mener ikke, at København har plads til de mange nye tilflyttere indenfor kommunegrænsen – i stedet bør boligudviklingen ske i Storkøbenhavn. Boligudfordringerne kan imødekommes ved at konvertere erhvervsbyggeri til ungdomsboliger og sørge for, at der bliver mere plads til alment boligbyggeri fremfor dyre ejerlejligheder.

3. dilemma: Mener ikke, at der er et behov for mere metro i København. De nye metrolinjer tilgodeser ikke alle. Skab bedre fremkommelighed ved fortsat at skabe gode forhold for cyklisme, kollektiv transport og gående og reducer privatbilismen.

5. og 6. dilemma: Mener generelt, at Københavns Kommune skal sætte en stopper for byggeboomet, da byen er ved at blive for tæt og mangler grønne åndehuller og fristeder. Ikke flere højhuse, da det ødelægger byens profil. Fokus på, at de historiske miljøer ikke forsvinder i takt med, at byen transformere sig – ellers mister byen sin kant, som også tiltrækker turisterne til byen.

6. dilemma: Bekymring for, at der kommer for mange hoteller. I takt med, at byen er blevet populær – bl.a. for turister, investorer og tilflyttere, skal Københavns Kommune huske dem, der bor i København.

Andet: Lynetteholmen lukker byen endnu mere inde, og gør adgangen til havet for de få.

Andet: Skepsis omkring måden Københavns Kommune byudvikler, fx samarbejdet med investorer og By & Havn.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og alment boligbyggeri på s. 10, 2. dilemma.

3. dilemma: Kollektiv trafik og gang er transportformer, der går hånd i hånd. Da en stor del af passagererne går til og fra den kollektive trafik, styrkes den kollektive trafik, når gangmulighederne

forbedres og omvendt. Derfor er det vigtigt at fokusere på begge transportformer, som det også gøres i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'De bæredygtige transportformer skal være attraktive og populære' på s. 32. I november 2018 afrapporterede analysen 'Kollektiv trafik i København 2' (KIK2) samt analysen af en letbane på Frederikssundsvej, at der er behov for mere højklasset kollektiv trafik i København i takt med at byen vokser, da der ellers opstår for meget trængsel i den kollektive trafik. Der peges på, at første skridt er letbane mellem Gladsaxe og Nørrebro st. samt metro mellem København H og Prags Boulevard for at reducere problemerne, hvor de største kapacitetsudfordringer opstår. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og privatbilisme på s. 15, 3. dilemma.

5. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns unikke kvaliteter til glæde for københavnernes og byens gæster samt opførelse af højhuse på s. 25, 5. dilemma.

6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at Lynetteholmen både skal sikre plads til mange nye boliger for alle indkomstgrupper, arbejdspladser og udgøre et væsentlig bidrag til klimasikringen af København. Tilgængeligheden til vandet skal stadig være en prioritet. I løbet af 2019 gennemføres en række analyser i samarbejde med staten, som skal danne grundlag for bl.a. udformningen og infrastrukturbetjeningen af Lynetteholmen. Den nærmere planlægning af Lynetteholmen vil følge i de kommende år, hvor der forventes at være mulighed for, at københavnernes kan komme med input. Københavns Kommune vil have fokus på en helhedsorienteret planlægning, der skal sikre, at Lynetteholmen kobles godt til den eksisterende by og med tiden bliver en integreret del af København frem mod 2070, hvor den forventes fuldt udbygget og beboet.

Andet: Byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

6. Luci Smith, (svarnummer 8. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Luci Smith har følgende kommentarer og forslag:

2. dilemma: Der bør oprettes et kontor eller en instans, der kan tage hånd om de hjemløse og udsatte, så de ikke ender på gaden, men har mulighed for at finde en bolig.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

2. dilemma: I Københavns Kommune er der en hjemløseenhed, som varetager sagsbehandlingen og støtteindsatser over for hjemløse samt udsatte borgere i botilbud og skæve boliger. Formålet med enheden er at støtte de udsatte borgere til en mere permanent boligsituation samt vejlede om øvrige problemstillinger.

Økonomiforvaltningen bemærker, at boliger til udsatte borgere, herunder hjemløse, er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i konkrete indsatser, hvor Københavns Kommune vil arbejde for, at der også bygges boliger til økonomisk svage grupper herunder hjemløse på s. 31. Derudover rummer princippet 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger' s. 31, også en mulighed for nye typer skæve boliger til bl.a. hjemløse.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

7. Søren Steen Rasmussen, (svarnummer 10. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Søren Steen Rasmussen har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Det foreslås, at Østerbrogade fra Jagtvej og mod Svanemøllen St. opgraderes med vejtræer for at give strækningen et grønnere udtryk. Dette kan også være medvirkende til at sænke hastigheden på strækningen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette og viderebringer høringssvaret til Teknik- og Miljøforvaltningen, som varetager anlæggelsen af vejtræer. Søren Steen Rasmussen modtager separat svar.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

8. Hjørdis Espensen, (svarnummer 11. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Hjørdis Espensen har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma: Det foreslås, at der anlægges landstrøm. Forurening fra krydstogtskibe, toge, og diesel- og benzindrevne busser og biler skal mindskes, så der generelt er bedre luftkvalitet i byen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma: Med Budget 2019 er der igangsat en undersøgelse af, hvor stort et problem emissionerne fra krydstogtskibene er, samt hvilke muligheder Københavns Kommune og havnen har for at reducere luftforureningsgenerne fra krydstogtskibene. Undersøgelsen afrapporteres primo 2019. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer, privatbilisme og luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bedre luftkvalitet ved at fremme bæredygtige transportformer s. 15, 3. dilemma.

9. Lars König, (svarnummer 13. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Lars König har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma: Det foreslås, at Københavns Kommune sammen med omegnskommunerne lægger en plan for at nedbringe privatbilisme i byen, for til gengæld at opprioritere den kollektive transport. Dette skal bl.a. hjælpe til at forbedre luftkvaliteten i byen og tage København et skridt tættere på, at blive CO₂-neutral i 2025.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. trafikale forbindelser til nabokommunerne og forbedret luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

10. Rosa Nielsen, (svarnummer 14. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Rosa Nielsen har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma og andet: Det ønskes, at der i byens udvikling gives mere plads til den oprindelige natur og de oprindelige åndehuller, herunder at beskytte unikke arter, da menneskets sundhed hænger tæt sammen med de fysiske omgivelser.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma og andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til grønne åndehuller i byen på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringsvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. grønne områder s. 25, 5. dilemma.

11. Bettina Hartmann, (svarnummer 16. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Bettina Hartmann har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Mener, at den stigende befolkningstilvækst presser folk for tæt sammen, og at Københavns Kommune bør have et max for hvor mange tilflyttere byen kan rumme.

3. dilemma: Fokus på bedre forhold for bæredygtige transportformer, som kan være med til at mindske brug af diseldrevne biler.

5. og 6. dilemma: Det ønskes, at der generelt i Københavns udvikling tages hensyn til dem, der bor i byen og til byens særegenhed. Dette bygger bl.a. på en bekymring for, at byens gæster og turister ikke formår at tilpasse sig det sted de besøger, fx ved at københavnere oplever øget støjgener.

Andet: Det ønskes, at København udvikler sig som en bæredygtig by, og at der i byens udvikling tages højde for hvert af FN's 17 Verdensmål.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Københavns Kommune indgår i et integreret bolig- og arbejdsmarked i Hovedstadsregionen. Der har gennem de seneste år været stor efterspørgsel efter centralt beliggende boliger, hvilket har været medvirkende årsag til store prisstigninger. Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 peger på, at der skal skabes plads til nye boliger for at imødekomme den store efterspørgsel efter boliger fra forskellige familietyper og indkomstgrupper (s. 30-31). Prisudviklingen i København betyder samtidig, at efterspørgslen efter boliger i den øvrige Hovedstadsregion stiger og skaber grundlag for udvikling af nye boligprojekter og byområder.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og diesel- og benzindrevne biler på s. 15, 3. dilemma.

5. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma samt bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

Andet: FN's 17 verdensmål er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28. Økonomiforvaltningen bemærker, at Borgerrepræsentationen i 2017 har vedtaget en handlingsplan for FN's 17 verdensmål. Dette omfatter bl.a. at kendskabet til verdensmålene skal spredes blandt borgerne samt at arbejdet med verdensmålene skal ske i tæt samarbejde med byens livings labs. Kommunen er i samarbejde med byens partnere løbende i gang med at arbejde med indsatserne i handlingsplanen. Fra 2019 vil fx alle nye relevante politikker blive evalueret ift. deres bidrag til verdensmålene. En opfølgning på kortlægningen sker hvert andet år. Det forventes, at den næste opfølgning på handleplanen vil ligge klar i efteråret 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer og FN's verdensmål på s. 15, 3. dilemma.

12. Carsten Maegaard, (svarnummer 17. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Carsten Maegaard har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Mener, at boligudviklingen bør ske i samarbejde med omegnskommunerne og ikke ved fortætning af boliger i de gamle bydele i København.

5. dilemma: Det ønskes, at der i Københavns udvikling tages højde for og planlægges efter byen særegenhed, fx med 5-6 etagers karrébebyggelser og private og semiprivate gårdrum.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og Københavns unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

13. Rasmus Christiansen, (svarnummer 18. bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Rasmus Christensen har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Mener, at der bør bygges mere varieret i de nye byudviklingsområder og af højere arkitektonisk kvalitet.

Kommuneplanrelateret: Det ønskes, at boligstørrelsesbestemmelserne bør sættes ned.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Byudvikling med kant' på s. 29 og i princippet 'Nye højhuse skal bidrage til byens særpræg' på s. 35.

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

14. Helen Majew, (svarnummer 29. i bilag 9)

Høringssvaret er ændret og gendelt af Helen Majew, svarnummer 136. i bilag 9. For Økonomiforvaltningens svar henvises til nr. 26 i hvidbogen.

15. Helle Jensen, (svarnummer 32. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Helle Jensen har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma: Mener, at Københavns Kommune skal være mere ambitiøse og modige ift. at begrænse biltrafikken.

5. dilemma og andet: Det ønskes, at der fra Københavns Kommune stilles større krav til investorer og bygherre og ikke tillader byggeri på grønne områder og generelt skaber plads til flere grønne områder.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. biltrafik på s. 15, 3. dilemma.

5. dilemma og andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at kommuneplanens udpegede grønne områder kun ved en ændring af rammerne vil kunne anvendes til byggeri. Dette er således en selvstændig planproces. Fortætning af byen sker som hovedregel

ved omdannelse af allerede bebyggede ejendomme. Ved omdannelse fra erhverv til boliger stilles der krav om friarealer. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

16. Karsten Feldborg, (svarnummer 34. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Karsten Feldborg har følgende kommentarer og forslag:

- 1. og 2. dilemma:** Det er vigtigt, at der fastholdes en boligmasse, som alle københavnere har råd til at bo i.
  - 3. dilemma og andet:** Københavns Kommune bør gøre mere for at forbedre luftkvaliteten i byen.
  - 4. dilemma:** Fokus på at etablere offentlige funktioner i de nye byudviklingsområder, herunder skoler, daginstitutioner og butikker.
  - 5. dilemma og andet:** Der bør stilles større krav til investorer og bygherrer i udformningen af nye bydele med respekt for Københavns egenart og særegenhed.
- Kommuneplanrelateret:** Parkeringskravet bør ændres, så det ikke sætter en stopper for udviklingen i eksisterende by, herunder potentialet for etablering af boliger på tagetagerne.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

- 1. og 2. dilemma:** Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. dilemma og på s. 10, 2. dilemma.
- 3. dilemma og andet:** Se Økonomiforvaltningens svar vedr. luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma. Økonomiforvaltningen bemærker, at Københavns Kommune har indsatser for at påvirke lovgivning mv. af betydning for luftkvalitet.
- 4. dilemma:** Se svar økonomiforvaltningens svar vedr. de offentlige funktioner i eksisterende og nye byudviklingsområder på s. 21, 4. dilemma.
- 5. dilemma og andet:** Byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som

Borgerrepræsentationen træffer beslutning om. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. og 2. dilemma og forbedret luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma.

17. Hanne Berner, (svarnummer 35. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Hanne Berner har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Der foreslås indført en forældelsesfrist på byggetilladelser på 5 år med begrundelsen om, at 'gamle' byggetilladelser ikke nødvendigvis opfylder nutidens behov for eksempelvis grønne områder og cykelparkering. Helt konkret nævnes eksemplet 'Fengergrunden' ved Vanløse Station.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at forholdet er reguleret af byggeloven, som fastlægger, at en byggetilladelse bortfalder, hvis byggearbejdet ikke er påbegyndt inden ét år fra tilladelsens dato. Gældende lokalplaner er ikke tidsbegrænsede.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

18. Hanne Berner, (svarnummer 36. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Hanne Berner har følgende kommentarer og forslag:

2. dilemma: Opfordring til, at der i udviklingen af København tages særligt hensyn til udsatte borgere. Her nævnes særligt udfordringer i koordinering og samarbejde på tværs af de relevante forvaltninger.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

2. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker at samarbejde og koordinering omkring udsatte borgere ikke håndteres i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 og Forslag til Kommuneplan 2019. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. udsatte borgere på s. 10, 2. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

19. Nedenstående 43 høringssvar tilslutter sig høringssvaret fra Fiskerhavns Vener, jf. nr. 76 i hvidbogen:

Heidi Lyng, svarnummer 47; Mette Rygaard, svarnummer 48; Katrine Bohr, svarnummer 53; Thomas M. Pedersen, svarnummer 54; Jonas Møller Andersen, svarnummer 58; Kyed, svarnummer 59; Jonas Jensen, svarnummer 62; Lis Rohr Remvold, svarnummer 64; Claus Krarup, svarnummer 66; Gyda Honoré, svarnummer 67; Jens Lauridsen, svarnummer 70; Sidse Koppel, svarnummer 71; Heidi Kristiansen, svarnummer 72; James Sheridan, svarnummer 73; Silje Erøy Sollien, svarnummer 75; Arendse Skovmøller, svarnummer 76; Margit Kleven, svarnummer 78; Annika Bohn, svarnummer 79; Julie Castella, svarnummer 80; Christina Lundbye, svarnummer 81; Pernille Holm, svarnummer 82; Chris Hansen, svarnummer 84; Mathilde Kure, svarnummer 87; Kaj B. Mortensen, svarnummer 88; Michael Hansen, svarnummer 89; Vibe Stenholdt Andersson, svarnummer 90; Jens Thaarup Nyberg, svarnummer 92; Ellen Vallentin Christiansen, svarnummer 94; Winnie Nørst, svarnummer 95; Pernille Sonne, svarnummer 96; Karina Gørtz Arabaci, svarnummer 98; Kristian Westh, svarnummer 99; Anne Sofie Thor, svarnummer 101; Aksel Larsen, svarnummer 103; Bent Mathiasson, svarnummer 111; Signe Kragelund Schmidt, svarnummer 118; Stine Pristed, svarnummer 122; Heidi, svarnummer 127; Lene Nielsen, svarnummer 130; Jacob Solander, svarnummer 135; Stine Marie Fenger Nordby, svarnummer 138; Katrine West Kristensen, svarnummer 147; Christina, svarnummer 150.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Ovenstående 43 høringssvar tilslutter sig høringssvaret fra Fiskerhavns Vener. For Økonomiforvaltningens svar og ændringsforslag henvises til nr. 76 i hvidbogen.

20. Jette Poulsen, (svarnummer 51. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Jette Poulsen har følgende kommentarer og forslag:

5. og 6. dilemma: Mener, at byudvikling bør finde sted i de danske udkantsområder fremfor København, for at bevare byens rekreative

åndehuller og kulturarven, som også er med til at tiltrække turisterne.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. Københavns unikke kvaliteter til glæde for københavnernes og byens besøgende på s. 25, 5. dilemma og københavnereoplevelsen for turister på s. 28, 6. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

21. Svend Aage Schiermacher, (svarnummer 63. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Svend Aage Schiermacher har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Forslag til udviklingen af Lynetteholmen. Her nævnes en række planmæssige forhold som Københavns Kommune skal være opmærksom på i udviklingen af en ny bydel. Herunder, hvordan projektet skal forholde sig til bl.a. boligmangel, trafikale udfordringer og klimaforandringer.

Andet: Opfordring til, at der sker en samlet planlægning af byudviklingsområderne, således at udviklingen ses i en større helhed.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig høringssvarets forslag og input til udviklingen af Lynetteholmen. I løbet af 2019 gennemføres en række analyser i samarbejde med staten, som skal danne grundlag for bl.a. udformningen og infrastrukturbetjeningen af Lynetteholmen. Den nærmere planlægning af Lynetteholmen vil følge i de kommende år, hvor der forventes at være mulighed for at københavnernes kan komme med input. Københavns Kommune vil bl.a. have fokus på en helhedsorienteret planlægning, der skal sikre, at Lynetteholmen kobles godt til den eksisterende by og med tiden bliver en integreret del af København frem mod 2070, hvor den forventes fuldt udbygget og beboet.

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

22. Fælles høringssvar af Margit Velsing Groth og Henrik Nielsen,

(svarnummer 74. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Fælles høringssvar af Margit Velsing Groth og Henrik Nielsen har følgende kommentarer og forslag:

1. og 2. dilemma: Mener, at der mangler billige boliger i byen til studerende og familier med almindelige indkomster.

1. dilemma og andet: Mener, at København oplever en række udfordringer ved en høj byggeaktivitet. Det kræver omtanke i den videre planlægning af byggeri, hvor den eksisterende boligmasse kan udnyttes bedre. Her nævnes særligt manglende bopælspligt for alle boliger, omdannelse af erhvervslejemål til boliger og at Airbnb bør begrænses.

3. dilemma: Der ønskes bæredygtige trafikløsninger, der bl.a. fremmer togforbindelser, cyklisme og reducerer privatbilisme og fly.

5. og 6. dilemma: Opfordring til at værne om den historiske by til glæde for københavnernes og byens gæster.

Andet: Mener, at titlen 'Verdensby med ansvar' modarbejder den udvikling som København skal gå i. Her nævnes særligt, at der skal vægtes på den menneskevenlige by, som er grøn, bæredygtig og mangfoldig.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. dilemma og s. 10, 2. dilemma.

1. dilemma og andet: Københavns Kommune har fokus på at skabe plads til nye boliger bl.a. ved at omdanne erhvervsarealer og -bygninger til boliger. Dette afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 på s. 30 i princippet 'Skab plads til mange nye boliger'. Kommuneplanen fastlægger, at nye boliger skal anvendes som helårsboliger. Det betyder, at boligerne ikke må benyttes til feriebolig eller anden form for midlertidig beboelse. Boligreguleringsloven fastlægger endvidere, at en bolig, som inden for de sidste 5 år har været anvendt til helårsbeboelse, ikke må tages i brug til feriebolig eller lignende midlertidig benyttelse uden kommunens samtykke. Teknik- og Miljøforvaltningen fører løbende tilsyn med dette. Regeringen har i maj 2018 sammen med et bredt flertal i Folketinget blevet enige om en række regler for deleøkonomien. Dette indebærer bl.a. et loft over antallet af dage, danskerne må udleje deres private helårsbolig med op til max 70 årlige udlejningsdage, såfremt udlejningen sker gennem en deleøkonomisk platform eller et bureau, der indberetter til myndighederne. Økonomiforvaltningen bemærker, at kommunen

ikke har lovhjemmel til at kræve bopælspligt, før boliger er taget i brug med indflytning og tilmelding af folkeregister. Tomme boliger "uden bopælspligt" vurderes at udgøre cirka under 1 % af boligerne i Københavns Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen håndhæver bopælspligten ift. boligreguleringslovens bestemmelser og indskriver bopælspligt i lokalplaner. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudviklingen i København på s. 5, 1. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig transport og bilisme på s. 15, 3. dilemma.

5. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens historiske spor på s. 25, 5. dilemma og københavnereoplevelser til byens gæster på s. 28, 6. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at udvikling af en verdensby med ansvar netop er med fokus på både menneskers livskvalitet, at byen er for alle, at de unikke kvaliteter i byen skal fastholdes og de bæredygtige byløsninger skal udvikles jf. visionerne på s. 28-29.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma og fastholdelse af byens særkende og unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

23. Vibeke Dahl, (svarnummer 105. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Vibeke Dahl har følgende kommentarer og forslag:

2. dilemma: Der ønskes boliger til fornuftige priser, herunder foreslås flere almene boliger, men med fokus på at skabe en blandet by.

5. dilemma: Der udtrykkes en bekymring for, at Københavns særegenhed og egenart forsvinder. Der ønskes højere krav til bygherrerne.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, dilemma 1 og s. 10, 2. dilemma.

5. dilemma: Byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om. Se i øvrigt

Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. almene boliger på s. 10, 2. dilemma og fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

24. Mette Mølbak, (svarnummer 109. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Mette Mølbak har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Der ønskes øget trafik sikkerhed i krydset Jernbane Alle/Jyllingevej i Vanløse.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette og viderebringer høringssvaret til Teknik- og Miljøforvaltningen, som varetager drift og udviklingen af byens vejnet med fokus på trafiksikkerhed. Mette Mølbak modtager separat svar.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

25. Susan Thorpe, (svarnummer 113. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Susan Thorpe har følgende kommentarer og forslag:

1. og 2. dilemma: Der ønskes billige boliger og plads til alle samfundsgrupper.

5. dilemma: Opfordring til, at der værnes om byens særegenhed i byens udvikling.

Andet: Der ønsket et øget fokus på FN's 17 Verdensmål i Københavns Kommunes arbejde og udvikling af byen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. dilemma og s. 10, 2. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Andet: FN's 17 verdensmål er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28. Økonomiforvaltningen bemærker, at Borgerrepræsentationen i 2017 har vedtaget en handlingsplan for

FN's 17 verdensmål. Dette omfatter bl.a. at kendskabet til verdensmålene skal spredes blandt borgerne samt at arbejdet med verdensmålene skal ske i tæt samarbejde med byens livings labs. Kommunen er i samarbejde med byens partnere løbende i gang med at arbejde med indsatserne i handlingsplanen. Fra 2019 vil fx alle nye relevante politikker blive evalueret ift. deres bidrag til verdensmålene. En opfølgning på kortlægningen sker hvert andet år. Det forventes, at den næste opfølgning på handleplanen vil ligge klar i efteråret 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. og 2. dilemma, fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma og FN's verdensmål på s. 15, 3. dilemma.

26. Helen Majew, (svarnummer 136. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Helen Majew tilslutter sig høringssvaret fra Københavns BeboerNetværk, jf. nr. 71 i hvidbogen, og har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma og andet: Det ønskes, at de udpegede områder for løsningen af Ørestad Fælled Kvarter besvares i deres nuværende form, og at tilflytningen til København stoppes, da byens veje, grønne områder og særegenhed sættes under pres.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma og andet: København vokser, og der er behov for mange nye boliger og ny infrastruktur for fortsat at sikre en mangfoldig by med plads til alle. Erstatningen for Ørestad Fælled Kvarter beskytter værdifuld natur i og med at det oprindelige byggefelt ved Sundby Station skal fredes. De nye byggerier skal videreudvikle Københavns egenart og kvarternes særegenhed. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

27. Kirsten Lind, (svarnummer 137. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Kirsten Lind har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma og andet: Byudviklingen bør ikke ske på områder med rekreativ- og kulturel værdi, herunder bør der tages hensyn til de nuværende beboere og Københavns særegenhed. Kritisk overfor processen omkring Stejlepladsen, der ønskes bevaret som naturområdet i byen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma og andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavsgade for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavsgade vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

28. Helle Hansen, (svarnummer 143. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Helle Hansen har følgende kommentarer og forslag:

- 1. dilemma:** Mener ikke, at nybyggeri nødvendigvis er måden at skaffe flere boliger på. Opfordring til, at Københavns Kommune fx indfører bopælspligt.
  - 3. dilemma:** Mener, at Københavns Kommune bør være mere ambitiøse i den bæredygtige udvikling af byen bl.a. ift. luft- og støjforurening. Fokus på at fremme de bæredygtige transportformer som hybrid- og elbiler samt elbusser.
  - 6. dilemma:** Mener, at København har nået sit mål for, hvor mange turister byen kan rumme, da masseturismen lægger et stort pres på byens kvaliteter, som det ses i andre europæiske storbyer, fx Barcelona.
- Andet:** Skeptisk omkring formidlingen af Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 med fokus på, at der mangler dokumentation og referencer for de tal, der fremlægges.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Økonomiforvaltningen gør opmærksom på, at der ikke lovhjemmel til at kræve bopælspligt, før boliger er taget i brug med indflytning og tilmelding af folkeregister. Tomme boliger "uden bopælspligt" vurderes at udgøre cirka under 1 % af boligerne i Københavns Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen håndhæver bopælspligten ift. boligreguleringslovens bestemmelser og indskriver bopælspligt i lokalplaner. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudviklingen i København på s. 5, 1. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma.

6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, dilemma 6.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at der henvises til kilder på s. 43 i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, hvor det fremgår at: "Hvor intet andet er nævnt stammer data i kommuneplanstrategien fra publikationen "Status på København 2017 - nøgletal for København" (2017) eller fra beregninger foretaget af eller for Københavns Kommune."

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer og byens luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma samt bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

29. Max Kim Tobiasen, (svarnummer 148. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Max Kim Tobiasen har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma og andet: Byudviklingen bør ikke ske på områder med rekreativ- og kulturel værdi, herunder bør der tages hensyn til de nuværende beboere og Københavns særegenhed. Kritisk overfor beslutningen om affredning af Stejlepladsen v. Bådehavnsgade, som ønskes bevaret som naturområde i byen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma og andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavnsgade for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for

byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavsgade vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018. Se ændringsforslag vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

30. Poul Hviid, (svarnummer 149. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Poul Hviid har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Byudviklingen bør ikke ske på områder med rekreativ- og kulturel værdi, herunder bør der tages hensyn til de nuværende beboere og Københavns særegenhed.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018. Se ændringsforslag vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

31. A.B. Andersen, (svarnummer 153. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

A.B. Andersen har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Henvendelse konkret møntet på Englandsvej 51, København S, hvor det ønskes, at det nuværende kommuneplantillæg ses i sammenhold med den samlede kommuneplanrevision frem mod 2019.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen vurderer, at der er gode muligheder for pladskrævende varegrupper, og at kommuneplanen sikrer en balance. Ved konvertering af et areal, som følge af et kommuneplantillæg, tages der hensyn til byens samlede rummelighed for erhverv og det vurderes ikke at være en udfordring at konvertere den pågældende ejendom.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

32. Ole Bidsted, (svarnummer 154. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Ole Bidsted har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Byudviklingen i København bør ikke ske på bekostning af byen særegenhed og de nuværende beboere. Byudviklingen lægger tryk på byens fælles faciliteter.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: At der er pres på byens faciliteter afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i dilemmaet 'Byens særegenhed og behovet for nybyggeri' på s. 19. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

Virksomheder

33. Tegnestuen LOKAL, (svarnummer 6. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Tegnestuen Lokal har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

34. PLH Arkitekter, (svarnummer 20. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

PHL Arkitekter har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

35. Urban Rigger, (svarnummer 22. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Urban Rigger har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af de generelle rammer for husbåde.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

36. Holscher Nordberg Architecture and Planning, (svarnummer 24. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Holscher Nordberg Architecture and Planning har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

37. AK83 Arkitekter A/S, (svarnummer 28. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

AK83 Arkitekter A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

38. K/S Strandlodsvej 48, (svarnummer 38. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

K/S Strandlodsvej 48 har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

39. Sophienberg Gruppen A/S, (svarnummer 39. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Sophienberg Gruppen A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

40. Sophienberg Gruppen A/S, (svarnummer 40. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Sophienberg Gruppen A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

41. Over Byen Arkitekter ApS, (svarnummer 41. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Over Byen Arkitekter ApS har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

42. Skanska A/S, (svarnummer 42. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Skanska A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

43. Skanska A/S, (svarnummer 43. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Skanska A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

44. ARGO HOLDING, (svarnummer 44. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

ARGO HOLDING har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

45. Over Byen Arkitekter, (svarnummer 45. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Over Byen Arkitekter har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

46. DKE, (svarnummer 49. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

DKE har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Der argumenteres for, at kollektiv trafik og cyklismen er godt, men at det ikke burde medføre, at der ikke er plads til biler i byen. Her nævnes særligt de dårlige parkeringsforhold, som opleves i København.

5. dilemma: Der ønskes et større fokus på grønne områder og byliv i udviklingen af København, herunder bør man lære af de gamle bydele i udviklingen af de nye.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og bilisme på s. 15, dilemma 3. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

5. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at i udviklingen af København drager Københavns Kommune på tidligere erfaringer. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder og byliv på s. 25, dilemma 5.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. byens grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

47. DKE, (svarnummer 50. i bilag 9)

Denne er en dublet af DKE's høringssvar. For Økonomiforvaltningens svar henvises til nr. 46 i hvidbogen.

48. 3RK, (svarnummer 52. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

3RK har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

49. Refshaleøens Ejendomsselskab A/S, (svarnummer 60. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Refshaleøens Ejendomsselskab A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

50. KANT Arkitekter, (svarnummer 61. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

KANT Arkitekter har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

51. REMA Butiksudvikling A/S, (svarnummer 65. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

REMA Butiksudvikling A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

52. Burstein Consult, (svarnummer 68. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Burstein Consult har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

53. Vigerslev Stationstov A/S, (svarnummer 69. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Vigerslev Stationstov A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

54. MB Ejendomme 2017 ApS, (svarnummer 86. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

MB Ejendomme 2017 ApS har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

55. Burstein Consult, (svarnummer 93. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Burstein Consult har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

56. COPI Group ApS, (svarnummer 100. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

COPI Group ApS har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

57. Holscher Nordberg Architecture and Planning, (svarnummer 116. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Holscher Nordberg Architecture and Planning har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

58. Rambøll, (svarnummer 117. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Rambøll har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

59. Over Byen Arkitekter ApS, (svarnummer 120. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Over Byen Arkitekter ApS har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

60. DXC Technology Danmark A/S, (svarnummer 123. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

DXC Technology Danmark A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

61. Arkitema Architects, (svarnummer 126. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Arkitema Architects har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

62. Holscher Nordberg Architecture and Planning, (svarnummer 128. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Holscher Nordberg Architecture and Planning har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

63. ATP Ejendomme A/S, (svarnummer 129. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

ATP Ejendomme A/S har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

64. By & Havn, (svarnummer 131. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

By og Havn har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

65. Arkitema Architects, (svarnummer 132. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Arkitema Architects har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

66. Cemetro, (svarnummer 141. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Cemetro har følgende kommentarer og forslag:

- 1. dilemma:** De udfordringer hovedstaden står overfor i forbindelse med presset på boligmarkedet bør løses på et nationalpolitisk niveau, herunder gennem et samarbejde mellem hovedstadskommunerne.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

- 1. dilemma:** Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, dilemma 1.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

67. Fokus Asset Management A/S, (svarnummer 151. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Fokus Asset Management A/S har følgende kommentarer og forslag:

- Kommuneplanrelateret:** Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

- Kommuneplanrelateret:** Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Foreninger

68. Dansk Metalarbejderforbund, (svarnummer 7. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Dansk Metalarbejderforbund har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

69. FN-forbundet København, (svarnummer 9. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

FN-forbundet København har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Der bør i kommuneplanstrategien fokuseres mere på FN's 17 Verdensmål, som en integreret del af hovedstadens fremtid. Dette bør ske ved, at Københavns Kommune i højere grad operationaliserer de 17 Verdensmål i kommuneplanstrategien. Dette kan med fordel ske ved at tage udgangspunkt i Københavns Kommunes handlingsplan for implementeringen af Verdensmålene fra 2017. Der påpeges, at *"vi er langt fra i mål med at blive en 'verdensby i social og bæredygtig balance'"*.

Økonomiforvaltningens bemærkninger

Andet: FN's 17 verdensmål er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28, men er ikke beskrevet detaljeret grundet det korte format, som er ønsket for kommuneplanstrategien. Københavns Kommunes eksisterende handlingsplan for de 17 verdensmål, omsætter verdensmålene til praksis bl.a. ved at alle nye politikker skal evalueres ift. deres bidrag til verdensmålene fra 2019. Derudover skal arbejdet med verdensmålene skal ske i tæt samarbejde med byens livings labs. Kommunen er i samarbejde med byens partnere løbende i gang med at arbejde med indsatserne i handlingsplanen. En opfølgning på kortlægningen sker hvert andet år. Det forventes, at den næste opfølgning på handleplanen vil ligge klar i efteråret 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. FN's verdensmål på s. 15, 3. dilemma

70. Rådet for Bæredygtig Trafik og NOAH-Trafik, (svarnummer 23. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Rådet for Bæredygtig Trafik og NOAH-Trafik har indgivet et fællessvar med følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Det ønskes, at presset på boligmarkedet i København løses i samarbejde med omegnskommunerne, da der argumenteres for, at det ikke er en bæredygtig løsning at udbygge byen omkring havnearealerne.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Der foreslås en mere ambitiøs udvikling for at fremme den kollektive trafik og cyklismen på bekostning af privatbilismen. Dette foreslås gjort bl.a. ved at nedbringe antallet af parkeringspladser. Dette vurderes at være medvirkende til at forbedre luftkvaliteten.

Andet: Det ønskes, at københavnere får bedre mulighed for at kommentere og præge rækkefølgeplanen og de infrastrukturelle tiltag for Københavns udvikling.

Andet: København bør være mere ambitiøs i forhold til at nedbringe udledning af drivhusgasser.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, dilemma 1.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Parkeringsnormerne i kommuneplanen skal balancere målene om en bæredygtig byudvikling på den ene side og gode rammebetingelser for københavnere og byens virksomheder på den anden side. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og bilisme på s. 15, dilemma 3.

Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at københavnere får mulighed for at kommentere og derigennem have indflydelse rækkefølgeplanlægningen i forbindelse med den offentlige høring af Kommuneplan 2019, der forventes at komme i efteråret 2019.

Andet: Københavns Kommune arbejder på flere fronter på at nedbringe udledningen af drivhusgasser.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringsvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 15, 3. dilemma.

71. Københavns BeboerNetværk, (svarnummer 26.; svarnummer 119.; svarnummer 121. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Københavns BeboerNetværk har følgende kommentarer og forslag:

- 2. og 4. dilemma:** Skab en blandet by med en varieret sammensætning af beboelse, erhvervsliv og offentlige funktioner.
- 2. dilemma:** Der ønskes beboelsesområder med god tilgængelighed og forbindelser, som sikre tryghed.
- 3. dilemma:** Der ønskes fremkommelighed for alle, herunder gående, cyklister, kollektiv transport og privatbilisme.
- 3. og 5. dilemma:** Der ønskes en miljørigtig, sund by med god luftkvalitet og grønne åndehuller. Mere fokus på æstetik i byen med attraktive opholdsarealer og kvalitet i arkitektur og udformning af offentlige byrum, der ikke er kommercielle.
- 6. dilemma:** Mener at der skal være en bedre balance med at skabe en levende by, hvor der samtidig også er plads til stilhed.
- Andet:** Fokus på borgerdemokrati og engagerede lokalmiljøer, hvor borgerne tager ansvar for deres by.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

- 2. og 4. dilemma:** Økonomiforvaltningen bemærker, at traditionen for den tætte by hvor boliger, erhverv og offentlige funktioner er blandet i mangfoldige kvarterer skal fastholdes, både i de gamle og nye byområder, så vi skaber levende byer med plads til alle. Den blandede by afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet' s. 31, 'Skab plads til det offentlige byggeri' s. 30 og 'Giv plads til forskellige virksomheder' s. 36. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. blandede funktioner på s. 21, dilemma 4.
- 2. dilemma:** Boliger med god tilgængelighed og tryghed afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Nedbring antallet af udsatte byområder' på s. 31 og i princippet 'Bæredygtig planlægning skal være rygraden i byens udvikling' på s. 32.
- 3. dilemma:** Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fremkommelighed for alle i byen s. 15, dilemma 3.
- 3. og 5. dilemma:** Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig byudvikling på s. 15, dilemma 3. og kvalitet i byrum og byggeri på s. 25, dilemma 5.
- 6. dilemma:** At København skal rumme byliv og plads til stilhed afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i dilemmaet 'Turisme og byens hverdagsliv' på s. 19 og i princippet 'Bynatur skal skabe rekreative åndehuller i alle bydele' på s. 33.
- Andet:** Københavns Kommunes 12 Lokaludvalg har til opgave at sikre og fremme det lokale demokrati. Initiativet 'Sammen om byen', som går på tværs af alle forvaltninger i Københavns Kommune, lægger også op til en række forskellige måder, hvorpå man som københavnere kan få indflydelse på København. Læs mere på: <https://www.kk.dk/faaindflydelse>.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. blandede funktioner på s. 21, 4. dilemma og attraktive offentlige byrum og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

72. Seniorgruppen Den 3. Revle, (svarnummer 27. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Seniorgruppen Den 3. Revle har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Mener, at der skal mere fokus på seniorbofællesskab eller seniorboliger med fællesskabs muligheder, og hvordan Københavns Kommune kan understøtte en stigende efterspørgsel på denne boform.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bofællesskaber på s. 5, dilemma 1. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bofællesskaber på s. 5, 1. dilemma.

73. Foreningen Visionær Danmark, (svarnummer 30. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Foreningen Visionær Danmark har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Efterspørger flere puljer, der kunne støtte grønne aktiviteter, som flere taghaver og græs på tage. Forslag til, at foreninger kan stå for det, finansieret af en grøn pulje.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Forslaget om flere grønne puljer skal løftes politisk ved budgetforhandlingerne. Økonomiforvaltningen bemærker, at begrønning af byen afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Bynatur skal skabe rekreative åndehuller i alle bydele' på s. 33.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

74. NOAH-Trafik, (svarnummer 33. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

NOAH-trafik har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma og andet: Kommentarer til VVM-undersøgelse vedrørende en evt. udvidelse af motorvej mellem Allerød og Hillerød. Opfordring til, at Københavns Kommune protesterer mod en forlængelse af Hillerød motorvejen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma og andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at forlængelsen af Hillerødmotorvejen indgår som projekt i Greater Copenhagens Trafikcharter, som Københavns Kommune bakker op om. Forlængelsen skal mindske trængslen fra Nordsjælland mod København og reducere rejsetiden til centrale trafikknudepunkter.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

75. NOAH – Amager Fælled gruppen, (svarnummer 37. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

NOAH – Amager Fælled gruppen har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Opfordring til, at Københavns Kommune lægger mere vægt på naturbevarelse i byen og nå i mål som CO₂-neutral hovedstad. En grønnere retning, i et langsigtet perspektiv, hvor borgerne bør inddrages i processerne om et fælles København. Herunder forslag til konkret indsats på s. 33: "Sikre Amager Fælled videreføres som naturbaseret åndehul og frirum for københavnere, for dermed at bevare biodiversiteten i flora og fauna i unikt, bynært naturområde".

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Planlægningen for byggeri på Amager Fælled er ændret, så den tager højde for et ønske om at bevare arealer med oprindelig flora og fauna ved Sundby Station. Erstatningen for Ørestad Fælled Kvarter beskytter værdifuld natur, og de nye byggerier placeres således på Campingarealet, der ikke har samme naturværdi som det oprindelige byggefelt. For nærmere redegørelse af sagen henvises til: på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersogelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

76. Fiskerhavns Venner, (svarnummer 46. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Fiskerhavns Venner har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Det foreslås, at der åbnes op for mere eksperimenterende by- og boligudvikling drevet af lokale beboere og borgergrupper med det formål at skabe mere variation og flere billigere boliger i byen. Dette kan bl.a. ske ved at udstykke mindre grunde til by- og boligudvikling.

1. og 2. dilemma: Mener, at Københavns Kommune bør undersøge befolkningsprognoserne nærmere, så der er sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel ift. boligudviklingen. Her nævnes særligt et behov for flere billige boliger i byen.

2. dilemma: Københavns Kommune bør arbejde for at skabe en social og mangfoldig by til alle indkomstgrupper. Dette foreslås bl.a. gjort ved at arbejde mere holistisk med byudviklingen på tværs af alle forvaltninger og på tværs af alle kommunale strategier.

4. dilemma: Ønske om flere billige og tilgængelige lokaler til små virksomheder og start-ups.

5. dilemma: Det foreslås at beskrive, hvorledes kulturmiljøerne i København fremadrettet sikres på bedst mulig vis, således at disse områder udvikles på et oplyst grundlag, og for at forhindre at værdifulde områder i København ødelægges. Her nævnes, at udviklingen af perspektivområderne langs vandet bør tage hensyn til stedets særlige kvaliteter og byens kulturhistorie som havneby.

Andet: Mener, at den fremadrettede byudvikling bør ske med en helhedsorienteret tilgang, der ikke er styret af, at Økonomiforvaltningen ønsker at nedbringe metrogælden i selskabet By & Havn, men derimod har afsæt i københavnernes behov for en god by.

Andet: Det foreslås, at udviklingen af København i højere grad sker i samarbejde med omegnskommunerne.

Andet: Det bemærkes, at Københavns Kommune ikke bør bedrive frimærkeudvikling af nye enkeltstående grunde som ved Stejlepladsen - men at udviklingen af enkeltstående grunde bør ses i et sammenhæng med det øvrige område. Det foreslås endvidere, at Bådehavnsgadeområdet ikke udvikles i den kommende planperiode, jf. Rækkefølgeplanen, for at undgå, at planlægningen sker på et uoplyst grundlag, der udjævner stedets særpræg fremfor at bygge på dybdegående undersøgelser.

Andet: Det foreslås, at Fingerplanen indskrives som et kapitel i kommuneplanstrategien under afsnit om udvikling af den fysiske planlægning af byen, da Fingerplanen danner den overordnede ramme for den fysiske planlægning af hovedstadsområdet.

Andet: Det foreslås, at der tilføjes et afsnit til den fysiske planlægning vedr. håndtering af naturfredninger i relevante klasser samt andre relevante naturbestemmelser såsom natura 2000-områderne.

Kommuneplanrelateret: Det foreslås, at bydelsplaner skrives ind i kommuneplanen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 afspejler dette i princippet 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger' på s. 31, som sætter fokus på, at der skal udvikles nye og eksperimenterende boliger, som afspejler forskellige præferencer. Københavns Kommune ejer få arealer i byen og ingen i de nye byudviklingsområder. Udstykning af mindre grunde til by- og boligudvikling gælder derfor alene, hvor private grundejere ønsker dette.

1. og 2. dilemma: Kommuneplanen udlægger tilstrækkelige arealer til boligudbygning, så Københavns Kommune kan imødekomme efterspørgslen på boliger. Økonomiforvaltningen bemærker, at det ikke er kommunen, der bygger eller fastsætter prisen på boliger. Dette er styret af markedet. Det er fortsat Københavns Kommunes målsætning, at 20 % af al nybyggeri skal være almene boliger. Desuden har kommunen i 2015 fået redskaber til at stille krav om at op til 25 % af nybyggeri skal være alment byggeri. Københavns Kommune vil i forbindelse med Forslag til Kommuneplan 2019 undersøge, om det er muligt at hæve den nuværende andel af nybyggeriet, der udgøres af almene boliger. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudvikling i København på s. 5, 1. dilemma og den mangfoldige by på s. 10, 2. dilemma.

2. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at der i arbejdet med at skabe en social og mangfoldig by er fokus på at sikre sammenhæng og koordinering på tværs af Københavns Kommunes strategier og politikker, og i samarbejde med de involverede parter, som kan være med til at løfte opgaven. Eksempelvis samarbejder Økonomiforvaltningen løbende med Teknik- og Miljøforvaltningen, Socialforvaltningen og Sundhed- og Omsorgsforvaltningen omkring små boliger, plejecentre samt botilbud til udsatte borgere i kommunen. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. en social og mangfoldig by på s. 10, 2. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til forskellige virksomheder i byen på s. 21, 4. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Københavns Kommune har fokus på at inddrage københavnere i forbindelse med udviklingen af byen. Derfor har der også været en længere dialogproces i forbindelse med Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, hvor Københavns Kommune har opfordret alle til at komme med input til hvilken retning byen skal gå i de næste 12 år. Byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om.

Andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og regionale trafikale løsninger

Andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavnsgade for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på:

www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter.

Byudviklingen omkring Bådehavnsgade vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. Fingerplanen og den regionale boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

Andet: Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 sætter den overordnede strategiske retning for byens udvikling, som udfoldes konkret i kommuneplanen. Retningslinjer for Natura-2000 og udpegede naturområder vil indgå i Forslag til Kommuneplan 2019.

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen bemærker, at bydelsplanerne er Lokaludvalgenes plan og strategi for de enkelte bydele. Kommuneplanen har fokus på den overordnede byudvikling, som skal gå på tværs af bydelene.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

77. Det Grønne Knæ, (svarnummer 77. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Det Grønne Knæ har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret og andet: Kritisk overfor beslutningen om Ørestad Fælled Kvarteret ift. at erstatte arealerne og hæve fredningen af bl.a. Stejlepladsen. Mener, at Københavns Kommune bør bevare naturområdet, da der generelt mangler vilde naturområder i København. Fokus på, at den kommende kommuneplan fastslår, at fredninger ikke kan ophæves.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret og andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavngade for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavngade vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

78. UngEnergi, (svarnummer 83. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

UngEnergi har følgende kommentarer og forslag:

3. dilemma: Der ønskes et større fokus på den kollektive trafik, herunder at gøre den kollektive trafik mere attraktiv fremfor privatbilisme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma: Se i Økonomiforvaltningens svar vedr. kollektiv trafik og privatbilisme på s. 15, dilemma 3.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til
Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma.

79. Selskabet for Rationel Almen Planlægning, (svarnummer 85. i bilag 9)
*Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se
introduktion på s. 3.*

Selskabet for Rationel Almen Planlægning har følgende kommentarer og
forslag:

- 3. dilemma:** Der ønskes et større fokus på at nedbringe
privatbilismen, herunder ved at gøre kollektiv trafik og cyklismen
mere attraktivt. Dette kan bl.a. hjælpe til at forbedre luftkvaliteten.
- 5. dilemma:** Der bør gøres op med den nuværende form for
byudvikling initieret af udvidelsen af metroen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

- 3. dilemma:** Se i Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige
transportformer, privatbilisme og forbedret luftkvalitet i byen på s.
15, dilemma 3.
- 5. dilemma:** Økonomiforvaltningen bemærker, at byudviklingen i
København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af
forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af
byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede
analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for
kommunens planmæssige vurderinger, som
Borgerrepræsentationen træffer beslutning om.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til
Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer og luftkvalitet på s.
15, 3. dilemma.

80. KBH - Commerce & Culture, (svarnummer 114. i bilag 9)

*Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se
introduktion på s. 3.*

KBH - Commerce & Culture har følgende kommentarer og forslag:

- 3., 4. og 6. dilemma:** Der ønskes et fokus på, at København er et
oplevelsescentrum. Opfordring til at skabe bedre rammer for
detailforretningerne i Københavns Kommune, som er med til at
styrke Københavns brand og tiltrække turister. Her nævnes bl.a.
detailhandlen i Indre By, hvor tilgængeligheden er besværlig i bil og
med manglende parkeringsmuligheder.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3., 4. og 6. dilemma: At skabe forskellige oplevelser i byen, fx gennem et varieret udbud af detailhandel til glæde for københavnere og byens besøgende, afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Styrk en bæredygtig turisme i hele byen og skab jobs og byliv til gavn for alle'. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. et alsidigt detailhandelsliv på s. 21, dilemma 4 og bæredygtig turisme på s. 28, dilemma 6.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

81. Danmarks Naturfredningsforening, (svarnummer 125. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Danmarks Naturfredningsforening har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma og andet: Kritisk overfor de seneste årtiers byudvikling. Mener, at der er bygget for højt og tæt med manglende friarealer. Byudviklingen bør ske af hensyn til københavnernes behov og ikke investorerens interesser eller drevet af metrogælden og By & Havns planlægning. Desuden bør Københavns udvikling ses i sammenhæng med en regional udvikling til besvarelse af det store boligbehov.

2. dilemma: Sikrer at alle har råd til en bolig i byen.

3. dilemma: Fokus på grøn trafik, hvor den kollektive transport, cyklismen og de gående skal have bedre forhold og bør opprioriteres til fordel for privatbilismen. Her nævnes også, at krydstogtskibene skal begrænses og busdriften omlægges til elbusser for at sikre en klimavenlig by.

5. dilemma: Der bør værnes om Københavns særegenhed i form af den menneskelige skala med åbne attraktive byrum og pladser, der understøtter det fælles byliv og 5-etages karréer med grønne gårdrum.

5. dilemma og andet: Der bør være mere fokus på natur og miljø i København, både til glæde for mennesker og dyreliv. Herunder større grønne områder, gerne forbundet samt mere grønt i de nye bydele og perspektivområderne, bevaring af eksisterende grønne områder og fokus på øget biodiversitet. Cirkulær økonomi bør spille en rolle i byens udvikling.

Andet: Kritisk overfor den politiske beslutning om Ørestad Fælled Kvarteret, hvor arealerne erstattes og fredningen hæves på campingarealet på Amager Fælled og Stejlepladsen ved Bådhavnsgade. Mener, at områderne bør fredes og bevares som naturområde.

Andet: Opfordring til, at der placeres en park på Ydre Nordhavn som det også fremgik af den tidligere masterplan for området.

Andet: Kritik af Københavns Kommunes befolkningsprognoser. Mener, at der bør tages hensyn til flere faktorer som trafikinvesteringer, boligmarkedsforhold og byggeri i omegnskommunerne, da det påvirker befolkningsudviklingen i København.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma og andet: Københavns Kommune arbejder med fortætning, hvor der er en planmæssig begrundelse, idet traditionen for den tætte by, hvor boliger, erhverv og kultur er blandet i mangfoldige kvarterer skal fastholdes, både i de gamle og nye byområder, så der er plads til alle københavnere. Fortætning af byen sker som hovedregel ved omdannelse af allerede bebyggede ejendomme. Ved omdannelse fra erhverv til boliger stilles der krav om friarealer. Byudviklingen i København sker generelt på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, dilemma 1.

2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 10, 2. dilemma.

3. dilemma: Med Budget 2019 er der igangsat en undersøgelse af, hvor stort et problem emissionerne fra krydstogtskibene er, samt hvilke muligheder Københavns Kommune og havnen har for at reducere luftforureningsgenerne fra krydstogtskibene. Undersøgelsen afrapporteres primo 2019. Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og privatbilisme på s. 15, dilemma 3.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, dilemma 5.

5. dilemma og andet: Cirkulær økonomi afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 i princippet 'Cirkulær økonomi skal optimere byens ressourceforbrug' på s. 33. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, dilemma 5.

Andet: Med Budget 2018 er der afsat midler til opførelse af ny offentlig bypark på Ydre Nordhavn. Samtidig er det blevet besluttet med Budget 2019, at der også skal være plads til en naturpark på 28

hektar, hvilket er dobbelt så stort som Kongens Have. Økonomiforvaltningen bemærker, at COBES oprindelige strukturplan med en udvidelse af Nordhavn ikke kan realiseres inden for gældende lovgivning. Derfor revideres strukturplanen for Ydre Nordhavn, og fremlægges for Økonomiudvalget og Teknik- og Miljøudvalget i løbet af 2019.

Andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavnsvej for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavnsvej vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Planlægningen for byggeri på Amager Fælled er ændret, så den tager højde for et ønske om at bevare arealer med oprindelig flora og fauna ved Sundby Station. Erstatningen for Ørestad Fælled Kvarter beskytter værdifuld natur, og de nye byggerier placeres således på Campingarealet, der ikke har samme naturværdi som det oprindelige byggefelt. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Københavns Kommunes befolkningsprognose opdateres hvert år og har samme tilgang som Danmarks Statistik, der baserer sig på de demografiske forhold, herunder fødsler, dødsfald og flytninger i forhold til andre kommuner og udlandet indenfor de sidste fire år. Denne model er således behæftet med en usikkerhed ved ikke at forholde sig til øvrige faktorer som konjunkturer, boligudbygning i omegnskommuner, boligpræferencer etc. Prognosen er således den bedst mulige vurdering, som balancerer de kortsigtede og langsigtede tendenser. Økonomiforvaltningen bemærker, at disse øvrige forhold indirekte vil kunne aflæses af prognosen, da det må antages at have en effekt på flyttemønstrene. Københavns Kommune har en ung befolkning, hvilket skaber et naturligt fødselsoverskud, som fungerer som en grundlæggende motor for befolkningsvæksten. Nettotilvæksten skyldes derfor primært fødselsoverskuddet og i langt mindre udstrækning nettotilflytningen. Det er imidlertid ikke ensbetydende

med, at der ikke er behov for flere boliger, da der vil være stor befolkningstilvækst i alle aldersklasser. Det skyldes, at fødselsoverskuddet skaber en masse nye børnefamilier, hvoraf nogle flytter. Det er især forskellen mellem til- og fraflyttede børn, der giver en lav eller negativ flyttebalance over for andre kommuner. Den typiske tilflytter er ung og single, mens fraflytterne i højere grad er par med og uden børn.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, bæredygtige transportformer og byudvikling på s. 15, 3. dilemma, og fastholdelse af byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

82. Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, (svarnummer 133. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma: Der bør gøres mere for at bevare de kulturhistoriske spor i byen, herunder at passe på Københavns særegenhed i udviklingen af byen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, dilemma 5.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. kulturmiljøer og fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

83. Miljøpunkt Nørrebro, (svarnummer 142. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Miljøpunkt Nørrebro har følgende kommentarer og forslag:

- **3. dilemma:** Det ønskes, at de grønne løsninger opprioriteres i byens udvikling, herunder brugen af alternative energikilder, som solceller indarbejdet i hustage. Der argumenteres for, at dette kan hjælpe til udbredelsen af elbiler, som derved kan hjælpe til at

nedbringe luftforureningen. Dette bør være et strategisk fokus for Københavns Kommune.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

3. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at Københavns Kommune har stor fokus på udbredelsen af elbiler, solpaneler og luftforurening. I EnergyLab Nordhavn udvikles desuden løsninger, der bl.a. samtænker elbiler og anvendelse af overskuds-el i elnettet. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer samt forbedret luftkvalitet i byen på s. 15, 3. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

84. Østerbro Havnekomité, (svarnummer 144. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Østerbro Havnekomité har følgende kommentarer og forslag:

- 1. og 5. dilemma:** Der bør gøres op med den gældsbaseerede byudvikling, da det skaber dårlige vilkår for at prioritere boliger til alle og grønne områder i byen, herunder muligheden for en naturpark i Nordhavn. Derudover bryder planerne om højhuse i Nordhavn med COBES masterplan og Københavns særegenhed.
- 2. dilemma:** Der ønskes et større fokus på at skabe en blandet by, som tilgodeser andre grupper end højindkomstgrupperne, herunder nævnes udviklingen af Århusgadekvarteret og Nordhavn.
- 6. dilemma:** Krydstogsturismen er ikke en bæredygtig løsning for byen, da det udfordrer infrastrukturen og udfordrer hverdagslivet, her nævnes specifikt Nordhavn.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 5. dilemma: COBE's strukturplan med en udvidelse af Nordhavn kan ikke realiseres inden for gældende lovgivning. Derfor er det nødvendigt at gentænke strukturplanen for ydre Nordhavn og aktuelt at overveje, om ydre Nordhavn kan være et godt sted for højhuse. Den videre vurdering vil ske i en separat planproces. Selvom Københavns Kommune ikke kan udvide Nordhavn i overensstemmelse med strukturplanen fra 2009 bliver der stadig plads til et naturområde på 28 hektar i Nordhavn, hvilket er dobbelt så stor som Kongens Have. Den reviderede strukturplanen for Ydre Nordhavn fremlægges for Økonomiudvalget og Teknik- og Miljøudvalget i løbet af 2019.

2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. den mangfoldige by med boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. dilemma og s. 10, 2. dilemma.

6. dilemma: Københavns Kommune har med budget 2019 igangsat en undersøgelse, der skal undersøge hvordan miljøgenerne fra krydstogtskibe kan reduceres. Herudover vil metro til Nordhavn, der åbner i 2020 og Nordhavnstunnel, der åbner i ca. 2027, bidrage til færre lokale trafikgener fra krydstogtskibene. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

85. Østerbro Havnekomité, (svarnummer 145. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Bilag knytter sig til Østerbro Havnekomité's høringssvar. For Økonomiforvaltningens svar henvises til nr. 84 i hvidbogen.

86. Miljøbevægelsen NOAH, (svarnummer 152. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Miljøbevægelsen NOAH har følgende kommentarer og forslag:

Andet: Der ønskes et endeligt opgør med brugen af biomasse i energiforsyningen af København, da der argumenteres for, at dette på papiret ikke er 100 % CO₂-neutralt. I stedet bør der fokuseres på vedvarende energi.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at valget om brugen af biomasse i energiforsyningen af København til vedvarende energi ikke behandles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 og bør håndteres i en sektorpolitik.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Institutioner

87. NEXT Uddannelse København, (svarnummer 31. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

NEXT Uddannelse København har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til ændring af kommuneplanramme.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

88. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, (svarnummer 156. i bilag 9)
Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Fremsendelse af materiale vedr. Kalvebod Skydebane.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Myndigheder

89. Region Hovedstaden, (svarnummer 21. i bilag 9)
Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Region Hovedstaden har følgende kommentarer og forslag:

Kommuneplanrelateret: Forslag til, at Københavns Kommune, forud for udarbejdelse af en kommende kommuneplan, også fokuserer på udarbejdelse af en strategi for cirkulær økonomi i bygge- og anlægsprojekter og en jordstrategi med fokus på bæredygtig jordhåndtering.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

Kommuneplanrelateret: Borgerrepræsentationen vedtog den 20. september 2018, at Økonomiforvaltningen skal udarbejde forslag

om muligheder for at opstille det som et parameter i kommunale udbud, at virksomheder genanvender byggematerialer. På baggrund af forslaget, vil det blive vurderet om parametrene skal indarbejdes i arbejdet med Københavns Kommunes Ressource- og Affaldsplan 2024. Økonomiforvaltningen bemærker, at Københavns Kommune traditionelt har håndteret overskudsjord, ofte forurennet, i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter. I det omfang det er muligt, vil dette fortsat være tilfældet.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Politiske partier

90. Enhedslisten Amager Vest, (svarnummer 56. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Enhedslisten Amager Vest har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma og andet: Der ønskes skærpet kontrol af eksisterende boligarealers udnyttelse, herunder Airbnb, tomme boliger, boliger omgjort til erhverv, der kan muliggøre flere boliger fremfor at bygge nyt.

1. og 3. dilemma og andet: Opfordre til, at Københavns Kommune samarbejder med omegnskommunerne og hele hovedstadsregionen om at løse boligudfordringerne, de socioøkonomiske og trafikale udfordringer og samtidig tager ansvar for den globale miljøudfordring.

1. og 2. dilemma og kommuneplanrelateret: Bekymring for den stigende ulighed, og hvordan Københavns Kommune vil sikre tilstrækkeligt med billige boliger. Særligt byens udsatte og københavnere med lavere indkomster presses ud af byen. Ligeledes er boligproblemet stort for de unge studerende. Opfordring til, at det løses ved at bygge flere almene boliger og kommunale lejeboliger. Tilføjer, at kommunen mangler yderligere løsninger, som kan håndtere den stigende efterspørgsel på billige boliger.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Mener, at der er et manglende vidensgrundlag om pendling ind og ud af kommunen (afstand mellem bolig og arbejdsplads) som skaber trængsel og øget forurening i byen, fordi københavnere foretrækker bil fremfor den kollektive trafik. Fokus på at finde trafikale miljøvenlige løsninger, fx letbaner. Bør lægge til grund for arbejdet med kommuneplanen.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Mener, at der er en mangel på offentlige funktioner. Bør følge et stigende indbyggertal. Bemærkning til, at det er dyrt at anlægge, da kommunen ikke ejer

særlig mange grunde i København. Opstår et problem ved at de skal købes dyrt tilbage for at kunne anlægge offentlige funktioner.

4. dilemma og andet: Mener, at der i den fysiske og funktionelle planlægning af byen bør sikres sammenhæng mellem borgernes uddannelser og byens arbejdstilbud.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Skeptisk overfor, at byen fremstilles grøn og har en målsætning om at være CO₂-neutral i 2025. Måden, der bygges på i dag, er ikke bæredygtig, idet vi fortætter byen fremfor at skabe flere grønne områder. Behov for at nedbringe CO₂-udslippet og gøre plads til nye større rekreative arealer og beplantning. Bør stilles som krav i lokalplaner.

Andet: Mener, at københavnere skal have større indflydelse på byudviklingen i København.

Andet: Skeptisk omkring vinklingen af KPS18 som med henblik på at tiltrække investorer. Skepsis omkring præmisserne for byudvikling og vækst som driver, herunder bevæggrundene for at bygge nyt boligbyggeri på baggrund af de befolkningsprognoser KK fremsætter. Herunder metrogælden og finansieringsformen som gældsætter kommunen. Der bør gøres op med den nuværende form for byudvikling initieret af udvidelsen af metroen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma og andet: Københavns Kommune har fokus på at skabe plads til nye boliger bl.a. ved at omdanne erhvervsarealer og -bygninger til boliger. Dette afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 på s. 30 i princippet 'Skab plads til mange nye boliger'. Kommuneplanen fastlægger, at nye boliger skal anvendes som helårsboliger. Det betyder, at boligerne ikke må benyttes til feriebolig eller anden form for midlertidig beboelse. Boligreguleringsloven fastlægger endvidere, at en bolig, som inden for de sidste 5 år har været anvendt til helårsbeboelse, ikke må tages i brug til feriebolig eller lignende midlertidig benyttelse uden kommunens samtykke. Teknik- og Miljøforvaltningen fører løbende tilsyn med dette. Regeringen har i maj 2018 sammen med et bredt flertal i Folketinget blevet enige om en række regler for deleøkonomien. Dette indebærer bl.a. et loft over antallet af dage, danskerne må udleje deres private helårsbolig med op til max 70 årlige udlejningsdage, såfremt udlejningen sker gennem en deleøkonomisk platform eller et bureau, der indberetter til myndighederne. Økonomiforvaltningen bemærker, at kommunen ikke har lovhjemmel til at kræve bopælspligt, før boliger er taget i brug med indflytning og tilmelding af folkeregister. Tomme boliger "uden bopælspligt" vurderes at udgøre cirka under 1 % af boligerne i Københavns Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen håndhæver bopælspligten ift. boligreguleringslovens bestemmelser og indskrifter bopælspligt i lokalplaner. Se i øvrigt

Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudviklingen i København på s. 5, 1. dilemma.

1. og 3. dilemma og andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og trafikale forbindelser til omegnskommunerne på s. 15, 3. dilemma.

1. og 2. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper som understøtter den mangfoldige by på s. 5, 1. og 2. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: I november 2018 afrapporterede analysen 'Kollektiv trafik i København 2' (KIK2) samt analysen af en letbane på Frederikssundsvej, at der er behov for mere højklasset kollektiv trafik i København i takt med at byen vokser. Analyserne blev forelagt Borgerrepræsentationen den 22. november 2018, der samtidig tiltrådte, at en ny metrolinje over havnesnittet indgår i forundersøgelsen af metrobetjening af Lynetteholmen. Der blev endvidere givet mandat til at igangsætte en dialog med staten om finansiering og igangsætning af en udredning for en letbane fra Nørrebro St. til Gladsaxe Trafikplads. Letbanen vil forbinde Hovedstadens Letbane i Ring 3 med Cityringen, og vil udover at være af interesse for københavnernes og borgerne i Gladsaxe, også være et tilbud til pendlerne. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Københavns Kommune arbejder målrettet på at sikre plads til den offentlige service i forbindelse med byudviklingen, hvilket bl.a. understøttes af de nye arealplaner for skoler, daginstitutioner, kultur- og fritidsfaciliteter m.v. Der arbejdes på at indarbejde grønne arealer som en selvstændig arealplan. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma og andet: Der er sket og sker ændringer af branchefordelingen i København såvel som i øvrige kommuner. Det afspejles også i den byudvikling, der finder sted. København er del af et regionalt arbejdsmarked, hvor beskæftigelsesmuligheder skal ses i en større sammenhæng. Der kan lokalt være uoverensstemmelser mellem borgernes uddannelse og arbejdspladserne, i København eksempelvis for ufaglærte. Der ses dog vækst i beskæftigelsesmuligheder indenfor serviceerhverv, herunder turistbranchen, med flere arbejdspladser for denne gruppe.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Københavns Kommune har fokus på planlægning af friarealer og mulighed for grønne områder udvalgte steder i byen. Kommuneplanens udpegede grønne områder vil kun ved en ændring af rammerne kunne anvendes til byggeri. Fortætning af byen sker som hovedregel ved omdannelse

af allerede bebyggede ejendomme. Ved omdannelse fra erhverv til boliger stilles der også krav om friarealer, der typisk får en grøn karakter. Økonomiforvaltningen bemærker, at en byspredning med lav tæthed ikke stemmer overens med Københavns Kommunes miljømæssige ambitioner eller befolkningens boligønsker. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder og presset på byens arealer på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at inddragelsen af københavnere i byens udvikling er netop forsøgt i forbindelse med den offentlige høring af Forslag til Kommuneplanstrategi 2018. Her har Københavns Kommune gennem #københavnersnak mødt københavnere der hvor de befinder sig i byen for at skabe dialog om fremtidens København og den retning byens skal gå i.

Andet: Københavns Kommunes befolkningsprognose opdateres hvert år og har samme tilgang som Danmarks Statistik, der baserer sig på de demografiske forhold, herunder fødsler, dødsfald og flytninger i forhold til andre kommuner og udlandet indenfor de sidste fire år. Denne model er således behæftet med en usikkerhed ved ikke at forholde sig til øvrige faktorer som konjunkturer, boligudbygning i omegnskommuner, boligpræferencer etc. Prognosen er således den bedst mulige vurdering, som balancerer de kortsigtede og langsigtede tendenser. Økonomiforvaltningen bemærker, at disse øvrige forhold indirekte vil kunne aflæses af prognosen, da det må antages at have en effekt på flyttemønstrene. Københavns Kommune har en ung befolkning, hvilket skaber et naturligt fødselsoverskud, som fungerer som en grundlæggende motor for befolkningsvæksten. Nettotilvæksten skyldes derfor primært fødselsoverskuddet og i langt mindre udstrækning nettotilflytningen. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er behov for flere boliger, da der vil være stor befolkningstilvækst i alle aldersklasser. Det skyldes, at fødselsoverskuddet skaber en masse nye børnefamilier, hvoraf nogle flytter. Det er især forskellen mellem til- og fraflyttede børn, der giver en lav eller negativ flyttebalance over for andre kommuner. Den typiske tilflytter er ung og single, mens fraflytterne i højere grad er par med og uden børn. Økonomiforvaltningen bemærker, at byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringsvaret giver anledning til ændringer i Forslag til
Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

91. Enhedslisten Østerbro, (svarnummer 110. i bilag 9)

Høringsvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Enhedslisten Østerbro har følgende kommentarer og forslag:

1., 2. og 5. dilemma: Der udtrykkes bekymring for Københavns udvikling, som menes at fordre de bedre stillede og udfordre de ressourcetsvage. Dette ses bl.a. i de nye byudviklingsområder, samt i det der kaldes gentrificeringen af de eksisterende byområder. Dette er med til at udfordre Københavns særegenhed. Derudover opfordres der til at bruge regional planlægning og et større samarbejde med omegnskommunerne, som løsning på mange af Københavns udfordringer, herunder efterspørgslen på boliger i København.

2. dilemma og kommuneplanrelateret: Der opfordres til, at der føres en mere social boligpolitik, som tager hånd om dem med små og mellemindkomster, så de også i fremtiden har en plads i byen.

3. dilemma: Mener, at de store byudviklingsområder fører til trafikalt kaos og prioritere forurenende mobilitet fremfor grøn kollektiv trafik.

3. og 6. dilemma: Ønsket om at tiltrække turister og store events presser københavnere ud af byen, herunder peges der på de problemer krydstogtskibene medfører for miljøet, infrastrukturen og byudviklingen i Nordhavn.

4. dilemma: Der opfordres til at gøre mere for at skabe gode rammer for de kommunale institutioner og idrætsaktiviteter, herunder demokratiskabende rammer, som medborgerhuse og kulturhuse.

5. dilemma og andet: Der bør være et større fokus på at prioritere det grønne i de nye byudviklingsområder i stedet for høj tæthed og mørke gårdrum.

Andet: Generelt udtrykkes der utilfredshed med det, der kaldes den ærke neoliberale byudvikling, som tilgodeser jordspekulation, private investorer og ejendomsudviklere. Det menes, at dette i høj grad er initieret af metrogælden og By & Havns mål om at nedbringe denne gæld ved frasalg af grunde til højstbydende og tilsvarende høje bebyggelsesprocenter.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1., 2. og 5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, fastholdelse af den mangfoldige by på s. 10, 2. dilemma og Københavns unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

2. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper, som fastholder København som en mangfoldige by for alle på s. 5, 1. og 2. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

3. dilemma: I november 2018 afrapporterede analysen 'Kollektiv trafik i København 2' (KIK2) samt analysen af en letbane på Frederikssundsvej, at der er behov for mere højklasset kollektiv trafik i København i takt med at byen vokser. Analysen blev forelagt Borgerrepræsentationen den 22. november 2018, der samtidig tiltrådte, at en ny metrolinje over havnesnittet indgår i forundersøgelsen af metrobetjening af Lynetteholmen. Der blev endvidere givet mandat til at igangsætte en dialog med staten om finansiering og igangsætning af en udredning for en letbane fra Nørrebro St. til Gladsaxe Trafikplads.

3. og 6. dilemma: Med Budget 2019 er der igangsat en undersøgelse af, hvor stort et problem emissionerne fra krydstogtskibene er, samt hvilke muligheder Københavns Kommune og havnen har for at reducere luftforureningsgenerne fra krydstogtskibene. Undersøgelsen afrapporteres primo 2019. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner som idræts- og kulturfaciliteter på s. 21, 4. dilemma.

5. dilemma og andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at byudviklingen i København sker på baggrund af en helhedsorienteret afvejning af forskellige hensyn og ønsker. Herunder vil analyser af byområdernes egenart og potentialer samt mere overordnede analyser og prognoser for Københavns udvikling lægge til grund for kommunens planmæssige vurderinger, som Borgerrepræsentationen træffer beslutning om.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

92. Alternativet København, (svarnummer 139. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Alternativet København har følgende kommentarer og forslag:

1. og 2. dilemma og kommuneplanrelateret: Der ønskes flere billige, fleksible og bæredygtige boliger. Her nævnes særligt, at Københavns Kommune planlægger for flere små fleksible boliger og

eksperimentere med boligformer, 50 % af nybyggeriet skal være almennyttige boliger.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Der ønskes et grønt trafiksystem, der opprioriterer blød trafik og kollektiv trafik fremfor bilisme. Her nævnes særligt udvidelse af metroen, etablering af letbaner, bilfri zoner og roadpricing, reducere af parkeringsarealer og omstilling til eldreven bus- og biltrafik.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Der ønskes bevaring og mere plads til produktions- og håndværksvirksomheder. Her nævnes særligt, at planlægningen skal sikre arealer til nye og eksisterende miljøvenlige virksomheder, der understøtte den cirkulære økonomi.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Der ønskes, at København rummer en mangfoldighed af steder, der skaber møder på tværs. Her nævnes, at de offentlige funktioner skal sammentænkes og placeres i hele byen – herunder i de nye bydele.

5. dilemma: Forslag til en højhusstrategi, der har fokus på miljø- og klimakrav og trafik og æstetisk indpasning i den eksisterende by. Derudover ønskes en bevaring af byens unikke by- og boligområder.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Forslag til forpligtende mål for sikring og udvikling af byens grønne arealer og naturområder, flere træer samt arealer til ressourcehåndtering, der skal understøtte den cirkulære økonomi.

Andet: Der efterspørges en Hovedstadsreform, der kan styrke et regionalt samarbejde i Hovedstadsområdet om by-, bolig-, erhvervs- og trafikudvikling, der går foran i den grønne omstilling.

Andet: Bemærkning til, at den tætte by skal udvikles med øje for den menneskelige skala med fokus på god tilgængelighed, adgangsforhold og tryghed for alle, særligt for børn.

Andet: Der ønskes mere forpligtende mål i strategien, der besvarer dilemmaerne for byens udvikling.

Andet: Det ønskes, at Lynetteholmen nævnes med klare mål for en ny bæredygtig bydel, bl.a. baseret på bløde og kollektive trafikformer, tilgængelighed og nul-energiforbrug.

Andet: Der ønskes en bevaring af Københavns unikke by- og boligmiljøer, som fx Nokken, Sydhavnstippen og Stejlepladsen

Andet: Skeptisk overfor befolkningsprognoserne og fortællingen om en stigende befolkningstilvækst, som planlægningen er baseret på. Mener, at udviklingen i højere grad skal ske under hensyntagen til, hvilken by københavnere ønsker at bo i.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma og kommuneplanrelateret: I den nuværende Kommuneplan 2015 er der særlige boligstørrelsesbestemmelser, der tilgodeser bofællesskaber. Det er muligt at bygge boligerne ned til 75 kvm i gennemsnit, såfremt mindst 12,5 pct. af det samlede

etageareal etableres som fællesarealer, fx fælles køkkener eller andre fælleslokaler. Denne mulighed videreføres i den kommende Forslag til Kommuneplan 2019. Det er fortsat Københavns Kommunes målsætning, at 20 % af al nybyggeri skal være almene boliger. Desuden har kommunen i 2015 fået redskaber til at stille krav om at op til 25 % af nybyggeri skal være alment. Københavns Kommune vil i forbindelse med Forslag til Kommuneplan 2019 undersøge, om det er muligt at hæve den nuværende andel af nybyggeriet, der udgøres af almene boliger. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. forskellige boformer som bofællesskaber på s. 5, 1. dilemma og almene boliger på s. 10, 2. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: I forbindelse med revision af kommuneplanen udarbejdes en erhvervsanalyse, der skal give et serviceeftersyn på, om byen har de rigtige planmæssige muligheder for erhverv. I den forbindelse er der særligt fokus på produktions- og håndværksvirksomheder. Analysen vil give konkrete anbefalinger til, hvordan erhvervsplanlægningen skal være, for at sikre at plads til en bred erhvervs sammensætning og udvikling af nye erhvervsområder. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til forskellige virksomheder i byen på s. 21, 4. dilemma.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. samtænkning af offentlige funktioner og deres placering i byen på s. 21, 4. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. højhuses indpasning i den eksisterende by og fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og trafikale forbindelser på tværs af regionen på s. 15, 3. dilemma.

Andet: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Storby for mennesker' på s. 28 og princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri' på s. 30.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 ikke indeholder konkrete mål. Dette afventer Forslag til Kommuneplan 2019.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at med en udbygning af København skal Lynetteholmen både sikre plads til mange nye boliger for alle indkomstgrupper, arbejdspladser og udgøre et væsentlig bidrag til klimasikringen af København. I løbet af 2019 gennemføres en række analyser i samarbejde med staten, som skal danne grundlag for bl.a. udformningen og infrastrukturbetjeningen af Lynetteholmen. Den nærmere planlægning af Lynetteholmen vil følge i de kommende år, hvor der forventes at være mulighed for, at københavnere kan komme med input. Københavns Kommune vil bl.a. have fokus på en helhedsorienteret planlægning, der skal sikre, at Lynetteholmen kobles godt til den eksisterende by og med tiden bliver en integreret del af København frem mod 2070, hvor den forventes fuldt udbygget og beboet.

Andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavnsvej for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere om på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersogelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavnsvej vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Københavns Kommunes befolkningsprognose opdateres hvert år og har samme tilgang som Danmarks Statistik, der baserer sig på de demografiske forhold, herunder fødsler, dødsfald og flytninger i forhold til andre kommuner og udlandet indenfor de sidste fire år. Denne model er således behæftet med en usikkerhed ved ikke at forholde sig til øvrige faktorer som konjunkturer, boligudbygning i omegnskommuner, boligpræferencer etc. Prognosen er således den bedst mulige vurdering, som balancerer de kortsigtede og langsigtede tendenser. Økonomiforvaltningen bemærker, at disse øvrige forhold indirekte vil kunne aflæses af prognosen, da det må antages at have en effekt på

flyttemønstrene. Københavns Kommune har en ung befolkning, hvilket skaber et naturligt fødselsoverskud, som fungerer som en grundlæggende motor for befolkningsvæksten. Nettotilvæksten skyldes derfor primært fødselsoverskuddet og i langt mindre udstrækning nettotilflytningen. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke er behov for flere boliger, da der vil være stor befolkningstilvækst i alle aldersklasser. Det skyldes, at fødselsoverskuddet skaber en masse nye børnefamilier, hvoraf nogle flytter. Det er især forskellen mellem til- og fraflyttede børn, der giver en lav eller negativ flyttebalance over for andre kommuner. Den typiske tilflytter er ung og single, mens fraflytterne i højere grad er par med og uden børn.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling og nye boformer på s. 5, 1. dilemma, almene boliger på s. 10, 2. dilemma og offentlige funktioner og mødesteder på tværs på s. 21, 4. dilemma.

Lokaludvalg

93. Amager Øst Lokaludvalg, (svarnummer 12. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Amager Øst Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

- 1. 3. og 4. dilemma:** Det foreslås, at Københavns Kommune samarbejder med omegnskommunerne og Øresundsregionen om bl.a. boliger, arbejdspladser, kulturtilbud, CO₂-neutrale løsninger og et effektivt og billigt offentligt transportsystem.
- 1. og 2. dilemma:** Der ønskes flere billige boliger, så alle indkomstgrupper kan blive boende i byen samt flere boliger og væresteder for byens udsatte borgere.
- 3. dilemma:** Mener, at Københavns Kommune skal styrke CO₂-neutrale løsninger og grøn mobilitet ved bl.a. at fremme miljørigtige biler, den kollektive transport med flere metro- og buslinjer, etablere miljøzoner og bæredygtig udvikling af Københavns Lufthavn. Derudover ønskes overfladeparkering reduceret.
- 3. dilemma og kommuneplanrelateret:** Opfordring til, at nye bygninger opføres i miljøvenlige materialer og forsynes med vedvarende energi. At kommuneplanen er med til at fremme genbrug, genanvendelse og recirkulering af ressourcer.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Det ønskes, at Københavns Kommune skaber plads til forskellige typer af virksomheder, store som små. Her nævnes særligt mindre, ikke forurenende virksomheder, håndværksmæssige virksomheder og iværksættere. Ønske om at fastholde erhvervsarealer i Amager Øst i en ramme, der muliggør dette.

4. dilemma: Mener, at der skal være et større udbud af kultur- og fritidstilbud i byen.

4. og 5. dilemma: Der ønskes flere rekreative muligheder i bynatur- og klimasikringsprojekter, fx ved at understøtte, at der kan placeres idrætsfaciliteter, der indbyder til bevægelse i grønne områder og i vandopsamlingsbassiner.

5. dilemma: Mener, at byens kulturliv og kant skal være repræsenteret ved god arkitektur – særligt ved opførelse af højhuse – kunst i det offentlige rum samt varieret brug af havnefronten og områderne langs vandet.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Udviklingen og omdannelsen af byen skal have fokus på øget sammenhængskraft og skal ske ud fra en helhedstænkning. Her nævnes særligt, at byfortætningen ikke må være bekostning af de grønne områder, og at byens historiske spor skal fastholdes. Bør tages i betragtning i udviklingen af det nordøstlige og sydøstlige Amager.

Andet: Opfordring til fortsat at sikre borgernes inddragelse i byens udvikling ved at styrke foreningslivet og folkeskolen, som understøtter borgernes fællesskab.

Andet: Ønske om fortsat udvikling af Amagerbrogade som handelsgade.

Kommuneplanrelateret: Uudnyttet potentiale i havnefronten, bl.a. til flydende boliger samt til rekreativt, idrætsligt og kulturelt brug.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. 3. og 4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og samarbejde omkring bæredygtige by- og trafikløsninger på s. 15, 3. dilemma.

1. og 2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 5, 1. dilemma og boliger til udsatte borgere s. 10, 2. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Københavns Kommune vil gerne fremme miljøvenlige materialer. Planloven giver imidlertid som hovedregel ikke mulighed for at regulere materialevalg gennem kommuneplanen. Energiforsyningen i København baseres allerede i vid udstrækning på vedvarende energikilder. Københavns Kommunes Klimaplan sætter målet om CO₂-neutralitet også for energiforsyningen. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som

vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til forskellige virksomheder i byen på s. 21, 4. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner såsom kultur- og fritidsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma.

4. og 5. dilemma: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx på s. 32-33 i princippet 'Bæredygtig planlægning skal være rygraden i byens udvikling' samt under eksempler på konkrete indsatser, hvor Københavns Kommune bl.a. vil arbejde for at sikre indpasning af faciliteter og rekreative muligheder, når der udvikles projekter omkring parker, bynatur og klimasikring. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. rekreative områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. opførelse af højhuse og byens kant og særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens grønne områder og kulturmiljøer på s. 25, 5. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette som også er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Skab gode rammer for foreningslivet og fællesskabet' på s. 35.

Andet: Amagerbrogade er udlagt som bymidte, hvor Kommuneplan 2015 giver god mulighed for udvikling. Ved revision af de maksimale butiksstørrelser, som Borgerrepræsentationen har vedtaget et kommuneplantillæg om, øges mulighederne. Økonomiforvaltningen bemærker, at Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 har fokus på, at der sørges for en afbalanceret detailhandelsstruktur, som sikrer lokale og regionale indkøbsmuligheder, der understøtter bylivet (s. 37).

Kommuneplanrelateret: Kommuneplanen indeholder retningslinjer vedr. havnens rekreative potentiale og samspil med byen i øvrigt samt rammer for husbåde, både som flydende boliger og til andre formål. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, boliger til alle indkomstgrupper på s. 10, 2. dilemma, bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma, blandede virksomheder og kultur- og fritidsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma, og opførelse af højhuse samt fastholdelse af byens grønne områder og kulturmiljøer på s. 25, 5. dilemma.

94. Christianshavn Lokaludvalg, (svarnummer 19. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Christianshavn Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

- 1. dilemma og kommuneplanrelateret:** Boligudviklingen i København bør ikke ske ved fortætning af eksisterende by. I stedet opfordres Københavns Kommune til at tage nye områder af byen i brug.
- 1. dilemma og kommuneplanrelateret:** Fokus på fleksible boliger, der kan rumme skiftende beboere.
- 1. og 6. dilemma:** Mener, at udviklingen af turistbranchen gør det vanskeligt at skabe en sammenhængende bydel pga. udlejning af lejligheder gennem Airbnb og når hoteller prioriteres fremfor boligbyggeri i det eksisterende byggeri.
- 2. dilemma:** Mener, at der skal være plads til de udsatte borgere i byen. De høje boligpriser truer den mangfoldige by, hvilket medfører et behov for flere billige almene boliger.
- 3. dilemma:** Oplever trafikale udfordringer i bydelen, som kræver langsigtede trafikale løsninger. Særligt fokus på reducere af biltrafikken og styrke den kollektive trafik og cyklisme.
- 4. dilemma:** Der ønskes mere fokus på mindre produktionsvirksomheder og detailhandel, der kan understøtte den blandede by.
- 4. og 5. dilemma:** Mener, at den gode by er karakteriseret ved tryghed, mødesteder og livskvalitet med attraktive offentlige byrum og grønne områder samt kultur- og fritidsaktiviteter for alle befolkningsgrupper. Med en befolkningstilvækst er behovet større.
- 5. dilemma:** Fokus på at bevare de unikke kvaliteter og bydelens egenart, som ofte er presset af efterspørgslen på flere arealer til boliger og erhverv.
- 6. dilemma:** Bemærkning til, at turismen ikke må være på bekostning af det gode hverdagsliv for københavnere.
- Andet:** Bemærkning til, at de bedste løsninger for Københavns Kommune, investorerne og byens borgere kræver samarbejde og formidling undervejs, hvor lokaludvalget har en vigtig rolle. De føler dog, at selvom de bliver inddraget bliver de ikke altid fulgt.
- Andet:** Der ønskes et øget fokus på FN's 17 Verdens mål, og hvordan Københavns Kommune omsætter dem til praksis.
- Andet:** Vækst kan ikke være et mål i sig selv – fokus på en økonomisk, miljømæssig og social bæredygtig udvikling. Derudover

skal Københavns udvikling bidrage til hele Danmark og Øresundsregionen, hvor sammenhængskraften mellem land og by sikres.

Kommuneplanrelateret: Fokus på omverdensinddragelse i udviklingen af København, hvor borgerne kommer mere på banen. Opfordring til at skabe en vedkommende dialog under den offentlige høring af Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen bemærker, at fortætning af byen sker som hovedregel ved omdannelse af allerede bebyggede ejendomme og er én blandt flere strategier til at skabe plads til nye boliger. Planlægning for fortætning og omdannelse vil tage udgangspunkt i konkrete vurderinger af mulighederne i det enkelte kvarter. Den primære boligudvikling finder i dag sted i Københavns byudviklingsområder som Nordhavn, Ørestad og Carlsberg. I arbejdet med Forslag til Kommuneplan 2019 vil der være en revision af Rækkefølgeplanen, som vurderer, hvilke perspektivområder, der er mest hensigtsmæssige til byudvikling før 2028.

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 i princippet 'Skab plads til mange nye boliger' s. 30. Økonomiforvaltningen bemærker, at behovet for revision af boligstørrelsesbestemmelserne undersøges i forbindelse med udarbejdelsen af Forslag til Kommuneplan 2019, så der sikres et varieret udbud af nye boligtyper.

1. og 6. dilemma: Kommuneplanen fastlægger, at nye boliger skal anvendes som helårsboliger. Det betyder, at boligerne ikke må benyttes til feriebolig eller anden form for midlertidig beboelse. Boligreguleringsloven fastlægger endvidere, at en bolig, som inden for de sidste 5 år har været anvendt til helårsbeboelse, ikke må tages i brug til feriebolig eller lignende midlertidig benyttelse uden kommunens samtykke. Teknik- og Miljøforvaltningen fører løbende tilsyn med dette. Regeringen har i maj 2018 sammen med et bredt flertal i Folketinget blevet enige om en række regler for deleøkonomien. Dette indebærer bl.a. et loft over antallet af dage, danskerne må udleje deres private helårsbolig med op til max. 70 årlige udlejningsdage, såfremt udlejningen sker gennem en deleøkonomisk platform eller et bureau, der indberetter til myndighederne. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. almene boliger på s. 10, 2. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. trafikal udvikling på s. 15, 3. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til forskellige virksomheder i byen på s. 21, 4. dilemma.

4. og 5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. kultur- og fritidsfaciliteter og mødesteder i byen på s. 21, 4. dilemma og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

6. dilemma: Dette er afspejlet Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 i dilemmaet 'Turisme og byens hverdagsliv' på s. 19. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette og modtager gerne konkrete forslag og ideer fra Christianshavns Lokaludvalg, mht. løsninger på de skitserede dilemmaer som input til Forslag til Kommuneplan 2019 eller i anden sammenhæng.

Andet: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i temaet 'En international byregion' s. 38-39.

Andet: FN's 17 verdensmål er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28, men er ikke beskrevet detaljeret grundet det korte format, som er ønsket for kommuneplanstrategien. Københavns Kommunes eksisterende handlingsplan for de 17 verdensmål, omsætter verdensmålene til praksis bl.a. ved at alle nye politikker skal evalueres ift. deres bidrag til verdensmålene fra 2019. Derudover skal arbejdet med verdensmålene skal ske i tæt samarbejde med byens livings labs. Kommunen er i samarbejde med byens partnere løbende i gang med at arbejde med indsatserne i handlingsplanen. En opfølgning på kortlægningen sker hvert andet år. Det forventes, at den næste opfølgning på handleplanen vil ligge klar i efteråret 2019.

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, og bemærker at fokus på at skabe en social, miljømæssig og økonomisk bæredygtig by gennemgående afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, bl.a. i visionen om at skabe en storby for mennesker og styrke de bæredygtige byløsninger (s. 28)

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, og bemærker at der vil blive taget stilling til dialogprocessen i forbindelse med planlægningen af den offentlige høring af Forslag til Kommuneplan 2019, som finder sted i efteråret 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. boliger til alle indkomstgrupper på s. 10, 2. dilemma, bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma, plads til forskellige virksomheder og kultur- og fritidsfaciliteter i byen på s. 21, 4. dilemma, fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma og FN's verdensmål på s. 15, 3. dilemma.

95. Valby Lokaludvalg, (svarnummer 57. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Valby Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

4. og 6. dilemma: Der ønskes mere fokus på kulturen i byen. Herunder et forslag til nyt afsnit: "København som kulturby
København skal indtænke kultur i byplanlægningen. Rammerne for kultur skal vokse i takt med byens demografi, og der skal afsættes plads og en fast procentdel af byggesummen til kultur, hvor byen vokser. København skal være en by, der tør give alle fra vuggestue over børnehave, folkeskole og videre kunst, kultur og dannelse. Alle bydele skal have professionelle faciliteter og aktiviteter, rettet mod børn og voksne uanset økonomisk baggrund. Kulturen sætter København på verdenskortet og er ikke kun for københavnere."

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

4. og 6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. kulturaktiviteter og -faciliteter i byen til glæde for københavnere og byens besøgende på s. 21, 4. dilemma og s. 28, 6. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. kulturlivet i byen på s. 21, 4. dilemma og kulturoplevelser til byens besøgende på s. 28, 6. dilemma.

96. Kgs. Enghave Lokaludvalg, (svarnummer 97. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Kgs. Enghave Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

- 1. og 2. dilemma:** Boligudviklingen bør sikre flere almene boliger, mindre boligstørrelser, konvertering af erhvervsbyggeri til boliger og bør ske i samarbejde med de omkringliggende kommuner. Kræv bopælspligt i nye boligområder for at sikre liv og sammenhængskraft i områderne.
- 2. dilemma:** I omdannelsen af København er det vigtigt, at der også er plads til byens udsatte borgere.
- 5. dilemma:** Mener, at Sydhavnen har nået grænsen for hvor meget mere, der kan bygges i bydelen. I omdannelsen af byens skal der være fokus på at fastholde og styrke bydelens unikke kvaliteter og egenart. Her nævnes særligt de blå og grønne områder, kultur- og fritidslivet, faciliteter til foreningslivet, billige og anderledes boliger, det lokale handelsliv og fællesskabet.
- Andet:** Kritisk overfor beslutningsprocessen omkring aftalerne om at bygge på Stejlepladsen ift. at borgerne ikke er blevet hørt i processen. Ønsker naturområdet bevaret.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma: Økonomiforvaltningen gør opmærksom på, at der ikke lovhjemmel til at kræve bopælspligt, før boliger er taget i brug med indflytning og tilmelding af folkeregister. Tomme boliger "uden bopælspligt" vurderes at udgøre cirka under 1 % af boligerne i Københavns Kommune. Teknik- og Miljøforvaltningen håndhæver bopælspligten ift. boligreguleringslovens bestemmelser og indskriver bopælspligt i lokalplaner. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudviklingen i København på s. 5, 1. dilemma og s. 10, 2. dilemma.

2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. plads til byens udsatte borgere på s. 10, dilemma 2.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse og styrkelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Borgerrepræsentationen besluttede med vedtagelsen af Budget 2019, at Stejlepladsen skal indgå som en del af byudviklingen af industriområdet omkring Bådehavnsvej for at sikre de bedste forudsætninger for en helhedsorienteret og langsigtet planlægning for området og undgå en etapevis udvikling af det samlede areal omkring Stejlepladsen. Baggrunden for beslutningen og de konkrete overvejelser om mulighederne for byudvikling på arealet kan man læse nærmere på: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersoegelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Byudviklingen omkring Bådehavnsvej vil tage udgangspunkt i en borgerinddragelsesproces om videreudvikling af områdets eksisterende unikke karakter, og der vil således være mulighed for en selvstændig dialogproces omkring den samlede udvikling af området. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. byens unikke kvaliteter og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. almene boliger og regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og s. 10, 2. dilemma, samt fastholdelse af byens særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

97. Bispebjerg Lokaludvalg, (svarnummer 104. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Bispebjerg Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Det foreslås, at Københavns Kommune samarbejder med omegnskommunerne, når der skal findes boliger til en stigende befolkningsvækst.

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Skabe blandet by gennem boligstørrelser og boligformer som seniorbofællesskaber.

3. dilemma: Mener, at der er mangel på tværgående offentlige forbindelser, der sikre sammenhæng og ansporer folk til at vælge offentlig transport fremfor bil.

5. dilemma: Opfordre til, at vi gennem planlægningen værner om byens naturområder.

Kommuneplanrelateret: Opfordring til, at Københavns Kommune igangsætter en analyse af om småindustrien i Nordvest kan udpeges til værdifuldt kulturmiljø i kommuneplanen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

1. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. variation i boligstørrelser og boformer på s. 5, 1. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. trafikale forbindelser på tværs af byen og kollektiv trafik på s. 15, 3. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. byens grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Kommuneplanrelateret: Københavns Kommune har som led i Kommuneplan 2011 udpeget de områder i kommunen, der vurderes at være særligt værdifulde kulturmiljøer. Hertil hører også en række velbevarede eksempler på erhvervsområder (Produktionens København), inkl. småindustri. Der er således allerede foretaget en vurdering af dette emne og der vurderes ikke at være sket væsentlige ændringer af potentielle kulturmiljøer ligesom der ikke er sket ændringer i det lovmæssige grundlag for udpegninger. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af Københavns særegenhed på s. 25, 5. dilemma og plads til forskellige virksomheder i byen på s. 21, 4. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, fremme af bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma og byens grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

98. Amager Vest Lokaludvalg, (svarnummer 106. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Amager Vest Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Det foreslås, at Københavns Kommune samarbejder med omegnskommunerne, når der skal findes boliger til en stigende befolkningsvækst.

2. og 5. dilemma og kommuneplanrelateret: Den gode by er mangfoldig. Det skal understøttes i den fysiske og sociale planlægning af byen. Her nævnes særligt bevaring af områder, der er skæve og autentiske, bevaring af villaområderne, og arbejde for en inkluderende og mangfoldig boligpolitik, der også imødekommer de socialt udsatte fx hjemløse.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Mener, at der skal være en langsigtet og helhedsorienteret planlægning, der tilgodeser det stigende behov for parkeringspladser og trafikale infrastruktur til både cykler, delebiler og private biler. Fokus på en grøn omstilling af trafikken, der kan bidrage til CO₂-neutral i 2025.

4. dilemma: Væksten skal være for borgerne – ikke vækst for vækstens skyld. Det kræver en langsigtet plan for behovet for offentlige institutioner, som stemmer overens med ambitionen om flere boliger og tiltrækning af flere borgere til København.

4. dilemma: Opfordring til at prioritere by- og handelslivet i de nye byområder for at undgå sovebyer og skab gode forudsætninger for møder på tværs af forskellige borgergrupper.

5. dilemma: Større prioritering af en grøn og bæredygtig by med fokus på begrønning tæt på boligen, grønne facader, gode parker og grønne forbindelser. Mindre fokus på udvikling af grønne teknologier.

Andet: Kritisk over for den politiske beslutning om Ørestad Fælled Kvarteret, hvor arealerne erstattes og fredningen hæves på campingarealet på Amager Fælled. Forslag til konkret indsats på s. 33: "at sikre, at Amager Fælled videreføres som naturbaseret åndehul for københavnernes med det formål at sikre flora og faunas levedygtighed og dermed biodiversiteten i bynært område."

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

2. og 5. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. den mangfoldige by på s. 10, 2. dilemma og fastholdelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

3. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. trafikplanlægning og grøn omstilling på s. 15, 3. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner på s. 21, 4. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. alsidigt detailhandelsliv i hele byen og mødesteder i byen på s. 21, 4. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningen svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Planlægningen for byggeri på Amager Fælled er ændret, så den tager højde for et ønske om at bevare arealer med oprindelig flora og fauna ved Sundby Station. Erstatningen for Ørestad Fælled Kvarter beskytter værdifuld natur, og de nye byggerier placeres således på Campingarealet, der ikke har samme naturværdi som det oprindelige byggefelt. For nærmere redegørelse af sagen henvises til: www.kk.dk/budget19 og www.kk.dk/nyheder/yderligere-undersogelse-af-alternative-byggemuligheder-til-oerestad-faelled-kvarter. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, den mangfoldige by på s. 10, 2. dilemma, grøn omstilling af trafikken på s. 15, 3. dilemma, alsidigt detailhandelsliv og kultur- og fritidsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma samt fastholdelse og styrkelse af byens unikke kvaliteter på s. 25, 5. dilemma.

99. Indre By Lokaludvalg, (svarnummer 108. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Indre By Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Københavns Kommune bør adressere hvor grænsen går for byens befolkningstilvækst.

1. og 5. dilemma: Fremfor at fortætte skal den eksisterende bygningsmasse skabe plads til flere boliger. Ved at fortætte byen med byggeri og indskrænke Inderhavnen med opfyldning, mister man blå og grønne områder, der giver rekreativ værdi og kant til byen.

2. dilemma og andet: Fokus på, hvad Københavns Kommune vil gøre for hjemløse gennem planlægningen.

3. dilemma: Det ønskes, at trafikudviklingen fremmer cyklisme, kollektiv trafik og gang - mindre privat transport, herunder pendlertrafik. Fokus på at nå Klimaplanens målsætninger i 2025. Øg sundheden bl.a. ved at mindske luftforureningen fra den diesel- og benzindrevne trafik.

4. dilemma: Der ønskes en beskrivelse af, at der skal være et varieret idrætsliv i byen.

4.og kommuneplanrelateret: Fokus på udfordringerne med detailhandel og forbedring af rammebetingelserne i kommuneplanen.

5. dilemma: Der skal være plads til de grønne og blå områder i byen. Her nævnes særligt fokus på facadebeplantning og grønne byrum på tværs af offentlige og private matrikler.

5. dilemma: Mener, at en by med kant skabes af byens borgere og kommer til udtryk i den lokale særegenhed.

5. dilemma: Mener ikke, at højhuse understøtter byens særpræg. Undgå at sprede højhuse ud over byen.

5. dilemma: Forslag til afsnit på s. 28: "Udmøntningen af kommunens arkitekturpolitik skal i højere grad afpasses efter den enkelte bydel. Nybyggeri skal tage afsæt i bydelens egenart. For Middelalderbyen betyder dette, at nybyggeri ikke primært skal fremstå som moderne, men derimod holde sig i den (tidløse) klassicistiske stil, som er bydelens egenart og "fortælling".

6. dilemma: Beskriv, hvordan hverdagslivet kan kobles til turismen.

Andet og kommuneplanrelateret: Fokus på Indre Bys natteliv, og hvordan der sikres høj livskvalitet og rum for alle i området.

Herunder at Københavns Kommune arbejder for en ændring af Planloven, der gør det muligt at skelne mellem forskellige typer serviceerhverv, S-område, i lokal- og kommuneplan og at nattelivsaktivitet er en særlig anvendelseskategori.

Andet: Mener, at der skal være et afsnit, der omtaler Lynetteholmen og rapporten KIK2, der vil ændre på rækkefølgeplanen i kommuneplanen.

Kommuneplanrelateret: Forslag til, hvad man skal være opmærksom på i den offentlige høring af Forslag til Kommuneplan 2019. Her nævnes særligt at dialogprocessen er konkret og vedkommende, fokus på at få unge i tale, og lade det være en dialog mellem Borgerrepræsentationen og borgerne.

Kommuneplanrelateret: Mener, at Borgerrepræsentationens beslutninger om Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 og den kommende kommuneplan bør indeholde bemærkninger om, at der ikke vil blive besluttet tillæg til kommuneplanen i fx 2 år efter dens vedtagelse.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Københavns Kommune indgår i et integreret bolig- og arbejdsmarked i Hovedstadsregionen. Der har gennem de seneste år været stor efterspørgsel efter centralt beliggende boliger. Det vil Københavns Kommune gerne skabe rammer for. Det skal samtidig sikre, at byen ikke bliver for de få, der har råd til at bo i København, idet flere boliger kan være med til at dæmpe prisstigningerne, så

alle indkomstgrupper har mulighed for at bo i byen.

Økonomiforvaltningen bemærker, at den primære boligudvikling finder sted i Københavns byudviklingsområder som fx Nordhavn, der er en transformation af gamle erhvervs- og havneområder i byen. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

1. og 5. dilemma: Kommuneplanens udpegede grønne områder vil kun ved en ændring af rammerne kunne anvendes til byggeri. Fortætning af byen sker som hovedregel ved omdannelse af allerede bebyggede ejendomme. Planlægning for fortætning og omdannelse vil tage udgangspunkt i konkrete vurderinger af mulighederne i det enkelte kvarter. Ved omdannelse fra erhverv til boliger stilles der krav om friarealer. Den primære boligudvikling finder i dag sted i Københavns byudviklingsområder som Nordhavn, Ørestad og Carlsberg. I Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 er dette dilemma afspejlet i 'Byens særegenhed og behov for nybyggeri' på s. 16. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. fastholdelse af byens unikke kvaliteter som de grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

2. dilemma og andet: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i temaet 'En social og blandet by' indeholder en konkrete indsats om, at Københavns Kommune vil arbejde for, at der også bygges boliger til økonomisk svage grupper herunder hjemløse (s.31). Derudover rummer princippet 'Skab boligeksperimenter og giv rum for midlertidige boliger' s.31, også en mulighed for nye typer skæve boliger til bl.a. hjemløse.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner som idrætsfaciliteter i byen på s. 21, 4. dilemma.

4. og kommuneplanrelateret: Kommuneplan 2015's fordeling af muligheder for butikker er foretaget på baggrund af, at Institut for Center Planlægning i 2014 udarbejdede analyser af detailhandlen i Københavns Kommune. Analyserne omfatter en registrering af butiksbestanden samt beregninger af detailhandelsforbruget og detailhandelsomsætningen. I rapporten "Analyse af detailhandlen i København 2014" belyses udviklingen fra 2008 til 2014 og forbrug og handelsbalancer fremskrives, således at rummelighederne i Kommuneplan 2015 kan fastsættes for planperioden på 12 år. Detailhandelsanalysen ligger således til grund for kommuneplanens rammer og retningslinjer, herunder detailhandlen i Indre By.

5. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at kommuneplanlægningen vurderes ikke at indeholde hindringer for facadebeplantning. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx på s. 34 i princippet 'Giv rum for storbykulturen'.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. opførelse af højhuse på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma: Ved nybyggeri i eksisterende og nye bydele, tages der hensyn til stedets egenart, bl.a. at sikre, at byggeriet integreres i området. Økonomiforvaltningen bemærker, at dette ikke er ensbetydende med, at der ikke kan bygges i andre arkitektoniske stilarter. Teknik- og Miljøforvaltningens arkitekturpolitik har fastlagt en række principper, der har til formål at sikre kvaliteten i de fysiske rammer.

6. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. turisme og byens hverdagsliv på s. 28, 6. dilemma.

Andet og kommuneplanrelateret: I Kommuneplan 2015 er der bestemmelser for forebyggelse af støj. I lokalplaner skal det sikres, at bebyggelse og primære opholdsarealer placeres, udføres og indrettes således, at beboere og brugere skærmes mod støj. Dette skal ske i overensstemmelse med miljømyndighedernes krav.

Da det ikke lovgivningsmæssig er en kategori for 'natteliv' har Københavns Kommune ikke lovgrundlag for at indføre en sådan anvendelseskategori i kommuneplanen. Økonomiforvaltningen bemærker, at Teknik- og Miljøudvalget godkendte en ny støjpolitik den 17. december 2018, med overblik over regulering for Københavns Kommune, som også forholder sig til støj fra nattelivet i København. Endvidere har Kultur- og Fritidsudvalget besluttet at igangsætte en forsøgsordning primo 2019, hvor 'natteværter' indsættes i Indre By for at mindske larm og uro i gaderne.

Andet: Analysen af behov og muligheder for udbygning af den kollektive trafik i København (KIK2) er beskrevet på s. 20 i Forslag til Kommuneplanstrategi. Lynetteholmen vil blive behandlet i Forslag til Kommuneplan 2019.

Kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Kommuneplanrelateret: Kommuneplantillæg udarbejdes ofte i forbindelse med en lokalplan for et konkret projekt. For at sikre kvalitet i planlægningen har sådanne projekter en særlig egen proces. Såfremt der skulle indføres en karenperiode, vil dette skulle besluttes i Borgerrepræsentationen som et selvstændigt beslutningspunkt.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma, et varieret udbud af kultur- og idrætsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma, opførelse af højhuse og grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma samt turisme på s. 28, 6. dilemma.

100. Nørrebro Lokaludvalg, (svarnummer 112. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Nørrebro Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

- 1. og 4. dilemma:** Mener, at Nørrebro er fuldt udbygget med boliger. Skal ses i sammenhæng med, at der heller ikke er plads til de offentlige funktioner, som er vigtige ved opførelse af nyt boligbyggeri.
  - 2. dilemma:** Skab større diversitet i de udsatte boligområder, men uden at rive de almene boliger ned for at gøre plads til de private boliger.
  - 3. dilemma:** Fokus på at nå Klimaplanens målsætninger mod 2025. Fremme de miljørigtige løsninger fx med delebilsordninger, reducer biltrafikken og skab bedre forhold for cyklister, gående og den kollektive trafik.
  - 4. dilemma og kommuneplanrelateret:** Københavns Kommune skal sikre de billige erhvervslejemål, gøre plads til produktionsvirksomheder og undgå konvertering af erhvervsbyggeri til boliger. Ønske om at udlægge flere kreative zoner i bydelen.
  - 4. dilemma:** Der ønskes et afsnit med fokus på gode kommunale funktioner i lokalområdet som skoler, daginstitutioner og kultur- og fritidsfaciliteter, som understøtter fællesskabet og skaber gode vilkår for børn og unge i byen.
  - 5. dilemma og kommuneplanrelateret:** Mener, at opførelse af højhuse ødelægger brokvarternes egenart og fremhæv byens unikke stil og de historiske bygninger i fortællingen om København som smuk by. Derudover skal de grønne områder bevares og byen bør udvides med nye grønne arealer fx på tage.
  - 6. dilemma:** Der skal være plads til byens gæster og turister, men der er behov for at finde løsninger på den øget tilstrømning, som overbelaster visse områder.
- Andet:** Forslag til nye dilemmaer: "lukkethed kontra åbenhed", "Fortætning i de grønne arealer eller fjern grå arealer", "Parkering kontra billige boliger og attraktive byrum" og "Påbud kontra inddragelse af borgere".
- Andet:** Behov for en forklaring af FN's verdensmål.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. boligudvikling på s. 5, 1. dilemma, og offentlige funktioner på s. 21, 4. dilemma.

2. dilemma: Der er enighed i Københavns Kommunes borgmesterforum, som er nedsat til at være et politisk forum for drøftelser omkring regeringens parallelsamfundsudspil om, at almene boliger ikke skal rives ned for at leve op til Folketingets ghettokrav til 'hårde ghettoer'. I stedet vil boligselskaberne arbejde for at fortætte de udsatte boligområder med private boliger og frasælge nogle af boligerne til private for at leve op til kravene om maksimum 40 % almene familieboliger i et boligområde. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. udsatte boligområder på s. 10, 2. dilemma.

3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma.

4. dilemma og kommuneplanrelateret: I forbindelse med revision af kommuneplanen udarbejdes en erhvervsanalyse, der skal give et serviceeftersyn på, om byen har de rigtige planmæssige muligheder for erhverv. I den forbindelse er der særligt fokus på produktions- og håndværksvirksomheder. Analysen vil give konkrete anbefalinger til, hvordan erhvervsplanlægningen skal være, for at sikre at plads til en bred erhvervs sammensætning og udvikling af nye erhvervsområder. Samtidig vil erhvervsanalysen forholde sig til de kreative zoner i byen i forbindelse med gennemgangen af Københavns erhvervsområder. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. virksomheder på s. 21, 4. dilemma.

4. dilemma: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri' på s. 30. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner i byen på s. 21, 4. dilemma.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. Københavns unikke kvaliteter som historiske bygninger, kulturmiljøer, og grønne områder på s. 25, 5. dilemma. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

6. dilemma: Se økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

Andet: Økonomiforvaltningen noterer sig forslag til nye dilemmaer og bemærker, at de udvalgte dilemmaer som afspejles i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 på s. 18-19 ikke er udtømmende, men giver et indblik i nogle af de største udfordringer i byens udvikling. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens ændringsforslag, som forsøger at skærpe dilemmaerne yderligere på s. 5, 1. dilemma, s. 10, 2. dilemma, s. 15, 3. dilemma, s. 21, 4. dilemma og s. 25, 5. dilemma

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at FN's 17 verdensmål forklares i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. bæredygtige transportformer på s. 15, 3. dilemma, offentlige funktioner som kultur- og fritidsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma, byens grønne områder og opførelse af højhuse på s. 25, 5. dilemma og bæredygtig turisme på s. 28, 6. dilemma.

101. Brønshøj-Husum Lokaludvalg, (svarnummer 124. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1. dilemma: Forslag til konkret indsats på s. 31: "Understøtte de stigende behov for boligformer med fællesskab, både almindelige familieboligfællesskaber og seniorbofællesskaber. I lighed med mål for etablering af ungdomsboliger skal der afsættes midler til etablering af et antal seniorbofællesskaber årligt."

2. dilemma: Hvis Københavns Kommune skal løfte byens udsatte boligområder vil det kræve et øget fokus på Københavns udkantssområder, og hvordan områderne kan udvikles med bedre forbindelser via kollektiv transport og offentlige investeringer i kommunale serviceinstitutioner, der er med til at gøre områderne attraktive og tiltrække nye beboere – ikke nok med etablering af privatboliger.

3. dilemma: Beskriv, hvordan etablering af kollektiv transport på indfaldsvejene, kan være med til at reducere mængden af biltrafik, herunder pendlertrafik, ved at være et alternativ til bilen som transportform. Her nævnes Frederikssundsvej som eksempel. Mener også, at der skal være en målsætning om, at Tingbjerg transportmæssigt åbnes op for det omkringliggende samfund.

4. dilemma: Mere fokus på kultur til alle ved, at planlægningen understøtter København som kunstnerisk fyrtårn. Her nævnes bl.a. at rammerne for kultur skal vokse i takt med byens demografi, at der afsættes midler til kultur ud fra bydelens behov og at der afsøges mulige steder for etablering af nye faciliteter samt bevarelse af eksisterende og at midlertidige kulturaktiviteter understøttes.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Efterspørger målsætning om udarbejdelse af lokalplaner for byens villakvarterer for at bevare deres særegne udtryk.

Andet: Mener, at der generelt bør være mere fokus på de ældre og ikke kun de unge.

Andet: Forslag til konkret indsats på s. 32: "Arbejde for, at alle borgere har let adgang til praktiserende læger blandt andet ved at understøtte etablering af lægehuse i såvel nye som etablerede bebyggelser."

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at den nuværende Kommuneplan 2015 har særlige boligstørrelsesbestemmelser, der tilgodeser bofællesskaber. Det er muligt at bygge boligerne ned til 75 kvm i gennemsnit, såfremt mindst 12,5 % af det samlede etageareal etableres som fællesarealer, fx fælles køkkener eller andre fælleslokaler. Denne mulighed foreslås videreført i den kommende kommuneplan. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. nye typer af boformer, herunder bofællesskaber på s. 5, 1. dilemma.

2. og 3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. løft af udsatte boligområder på s. 10, dilemma 2.

3. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 ikke indeholder konkrete mål. Dette afventer Forslag til Kommuneplan 2019. I november 2018 afrapporterede analysen 'Kollektiv trafik i København 2' (KIK2) samt analysen af en letbane på Frederikssundsvej, at der er behov for mere højklasset kollektiv trafik i København i takt med at byen vokser, da der ellers opstår for meget trængsel i den kollektive trafik. Der peges bl.a. på, at første skridt er letbane mellem Gladsaxe og Nørrebro St. via Frederikssundsvej, som også vil sikre bedre forbindelser til og fra Tingbjerg.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. kulturlivet i byen på s. 21, dilemma 4 og på s. 28, dilemma 6.

5. dilemma og kommuneplanrelateret: Økonomiforvaltningen bemærker, at kommuneplanstrategien ikke indeholder regulering (redskaber). Dette sker i selve kommuneplanen.

Kommuneplanens rammer for villaområder regulerer bl.a. bebyggelsestæthed og friareal. Der vil typisk kun være et begrænset rum for yderligere bebyggelse i områderne.

Kommuneplanen kan ikke regulere villaområdernes karakter som helhed, der omfatter andre forhold (hegn, byggefelter, beplantningshøjde etc.). Disse er i mange tilfælde reguleret ved deklARATIONER, byplaner mv. og kan om nødvendigt reguleres ved lokalplan. Kommuneplanen regulerer ikke, hvorvidt der udarbejdes lokalplaner. Denne kompetence hører under Teknik- og Miljøudvalget, der har drøftet spørgsmålet på sit møde den 23. oktober 2017. Økonomiforvaltningen noterer sig dette, som vurderes i forbindelse med det videre arbejde med Forslag til Kommuneplan 2019.

Andet: Ældre er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i princippet 'Skab plads til det offentlige byggeri' på s. 30 og i konkrete indsatser, der omhandler boligtyper til ældre på s. 31 samt fokus på udformning af byen, der tilgodeser de ældre på s. 33.

Andet: Københavns Kommune oplever problemer med en tilstrækkelig lægedækning udvalgte steder i byen og har derfor fokus på, at der skal indtænkes nye lægehuse i både eksisterende og nye byområder på lige linje med andre centrale byfunktioner for at understøtte borgernes betjening af lokal velfærd.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. sikre boliger til ældre, herunder bofællesskaber på s. 5, 1. dilemma og offentlige funktioner som kulturfaciliteter på s. 21, 4. dilemma.

102. Vesterbro Lokaludvalg, (svarnummer 134. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Vesterbro Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1., 4. og 5. dilemma: Det foreslås, at der ikke fortættes yderligere i de bydele, som i forvejen er tæt befolket, herunder Vesterbro. Det foreslås endvidere, at Godsbaneterrænet kan være medvirkende til at løse Vesterbros udfordring med manglende grønne områder og idrætsfaciliteter.

1., 2. og 3. dilemma: Der ønskes et større og bedre samarbejde i regionen for at løse bolig- og infrastrukturelle udfordringer, men også udfordringer som knytter sig til de udsatte boligområder bør løses regionalt.

2. dilemma: Der bør gøres mere for at hjælpe de udsatte og generelt arbejde for mere social lighed.

4. dilemma og andet: Offentlige funktioner skal prioriteres i de nye bydele, men også i de eksisterende, således at der ikke er et efterslæb. Desuden argumenteres der for, at grønne områder bør indarbejdes i byudviklingsområderne.

5. dilemma: Presset på brokvarterene bør lettes, så man ikke risikerer at ødelægge den særegenhed, der er knyttet til de gamle bydele, hvilket giver byen kant og forskellighed.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1., 4. og 5. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at fortætning af byen sker som hovedregel ved omdannelse af allerede bebyggede ejendomme og er én blandt flere strategier til at skabe plads til nye boliger. Planlægning for fortætning og

omdannelse vil tage udgangspunkt i konkrete vurderinger af mulighederne i det enkelte kvarter. Derudover er Baneterrænet ved Otto Busses Vej ikke kommunalt ejede areal. Ønsket om at anlægge en park eller idrætsfaciliteter skal prioriteres politisk og finansieres ift. grundkøb og anlæg. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder på s. 25, 5. dilemma og offentlige funktioner på s. 21, 4. dilemma.

1., 2. og 3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og trafikale forbindelser til nabokommunerne på s. 15, 3. dilemma.

2. dilemma: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx med henblik på at sikre boliger til byens udsatte borgere i princippet 'Byg blandet by og skab variation i boligbyggeriet' på s. 31.

4. dilemma og andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner på s. 21, 4. dilemma og grønne områder.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. byens særegenhed på s. 25, 5. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og offentlige funktioner på s. 21, 4. dilemma og byens særegenhed og grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

103. Østerbro Lokaludvalg, (svarnummer 155. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Østerbro Lokaludvalg har følgende kommentarer og forslag:

1. og 2. dilemma: En social og blandet by med forskellige boligtyper, ejerformer og familietyper.

1. og 3. dilemma: Opfordring til, at Greater Copenhagen bruges til fordele tilflytningen og fremme bykvaliteter. Samarbejd om samlede trafikstrukturer for cyklisme og kollektiv transport.

3. dilemma: Havnebussernes ruter ønskes udvidet, og at der gøres mere plads til fodgængere, cyklister og busser/letbane med gode trafikale forbindelser på tværs. Derudover fokus på mindre forurening bl.a. fra skibe og diesel- og benzindrevne biler.

4. dilemma: Der ønskes prioritering af små butikker frem for butikcentre.

5. dilemma: Mener, at det er uklart, hvad der menes med 'byudvikling med kant'.

5. dilemma og andet: Forslag til et nyt dilemma: "Om folketallet skal vokse, og hvor længe, samt hvordan flere grønne områder og en almen bybegrønning kan gennemføres trods byvækst/fortætning".

5. dilemma: Mener, at ved at bygge højt og tæt indskrænkes de grønne områder i byen. Områder bør skånes mod højhuse. Fokus på at begrønne gadestrøg og udvide med flere lommeparker.

Andet: Der ønskes en balance mellem støjgener fra events og de lokales hverdagsliv i nattetimerne.

Andet: Mener, at lokaludvalgene skal tidligere ind i planlægningsprocesserne, og at der skal være en drøftelse af opgavefordelingen.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

1. og 2. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. en social og mangfoldig by på s. 5, 1. dilemma og på s. 10, 2. dilemma.

1. og 3. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. samarbejde om trafikale løsninger på s. 15, 3. dilemma og regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma.

3. dilemma: Økonomiforvaltningen bemærker, at det ikke er en del af kommuneplanstrategien at planlægge specifikke buslinjer, herunder havnebussernes linjeføring. Det kan oplyses, at der med Budget 2019 er besluttet at udvide havnebussernes rute med ny endestation i Nordhavn. Med henblik på at reducere luftforureningen fra krydstogtskibene er der med Budget 2019 igangsat en undersøgelse af Københavns Kommunes muligheder. Denne forholder sig også til omfanget af problemerne med emissionerne fra krydstogtskibene. Se i øvrigt

Økonomiforvaltningens svar vedr. bæredygtige transportformer og bedre luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma.

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. detailhandel på s. 21, 4. dilemma.

5. dilemma: Formuleringen 'Byudvikling med kant' er tænkt som en titel, der indikerer, at København gerne må udvikles med blik for at fremhæve byens identitet, særegenhed og karakter. Ordet 'kant' er naturligvis åben for fortolkning.

5. dilemma og andet: Københavns Kommune indgår i et integreret bolig- og arbejdsmarked i Hovedstadsregionen. Der har gennem de seneste år været stor efterspørgsel efter centralt beliggende boliger. Det vil Københavns Kommune gerne skabe rammer for. Det skal samtidig sikre, at byen ikke bliver for de få, der har råd til at bo i København, idet flere boliger kan være med til at dæmpe prisstigningerne, så alle indkomstgrupper har mulighed for at bo i byen. Økonomiforvaltningen bemærker, at den primære boligudvikling finder sted i Københavns byudviklingsområder som fx Nordhavn, der er en transformation af gamle erhvervs- og havneområder i byen. Se i øvrigt Økonomiforvaltningens svar vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og grønne områder i byen på s. 25, 5. dilemma.

5. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. grønne områder i byen og placeringen af højhuse på s. 25, 5. dilemma.

Andet: Dette er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i dilemmaet 'Turisme og byens hverdagsliv' på s. 19 og i afsnittet 'Pres på byens fremkommelighed, byrum og luftkvalitet' s. 10.

I Kommuneplan 2015 er der bestemmelser for forebyggelse af støj. I lokalplaner skal det sikres, at bebyggelse og primære opholdsarealer placeres, udføres og indrettes således, at beboere og brugere skærmes mod støj. Dette skal ske i overensstemmelse med miljømyndighedernes krav. Økonomiforvaltningen bemærker, at Teknik- og Miljøudvalget godkendte en ny støjpolitik den 17. december 2018, med overblik over regulering for Københavns Kommune, som også forholder sig til støj fra nattelivet i København. Endvidere har Kultur- og Fritidsudvalget besluttet at igangsætte en forsøgsordning primo 2019, hvor 'natteværter' indsættes i Indre By for at mindske larm og uro i gaderne.

Andet: Økonomiforvaltningen bemærker, at fordelingen af kommunale opgaver i henhold til styrelsesvedtægten ikke indgår i arbejdet med Forslag til Kommuneplanstrategi 2018 og Forslag til Kommuneplan 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. regional boligudvikling på s. 5, 1. dilemma og bedre luftkvalitet på s. 15, 3. dilemma, samt byens grønne områder på s. 25, 5. dilemma.

Råd

104. Østerbro Lokalråd, (svarnummer 15. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Østerbro Lokalråd har følgende kommentarer og forslag:

5. dilemma og andet: Forslag til at øge beplantning i byen med flere træer og mere naturbaseret design i byens rum.

Andet: Der ønskes mere fokus på FN's 17 verdensmål for bæredygtige byer og lokalsamfund – og at der i det regi udarbejdes en vision og en plan for at blive 'Verdens Klimahovedstad' til brug for C40 og midtvejskonferencen for FN's verdensmål, som afholdes i 2023.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

5. dilemma og andet: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. begrønning i byen på s. 25, 5. dilemma.

Andet: FN's 17 verdensmål er afspejlet i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018, fx i visionen 'Bæredygtige byløsninger' på s. 28. Økonomiforvaltningen bemærker, at Borgerrepræsentationen i 2017 har vedtaget en handlingsplan for FN's 17 verdensmål. Dette omfatter bl.a. at kendskabet til verdensmålene skal spredes blandt borgerne samt at arbejdet med verdensmålene skal ske i tæt samarbejde med byens livings labs. Kommunen er i samarbejde med byens partnere løbende i gang med at arbejde med indsatserne i handlingsplanen. Fra 2019 vil fx alle nye relevante politikere blive evalueret ift. deres bidrag til verdensmålene, som også skal bidrage til at København er en grøn, sund og bæredygtig by. En opfølgning på kortlægningen sker hvert andet år. Det forventes, at den næste opfølgning på handleplanen vil ligge klar i efteråret 2019.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. FN's verdensmål på s. 15, 3. dilemma.

105. Vanløse Idrætsråd, (svarnummer 25. i bilag 9)

Høringssvaret gengives som resumé. For forklaring af kategorisering se introduktion på s. 3.

Vanløse Idrætsråd har følgende kommentarer og forslag:

4. dilemma: Mere fokus på idrætsliv og behovet for flere idrætsfaciliteter, særligt til indendørs idrætsgrene.

Økonomiforvaltningens bemærkninger:

4. dilemma: Se Økonomiforvaltningens svar vedr. offentlige funktioner som idrætsfaciliteter på s. 21, 4. dilemma.

Økonomiforvaltningens indstilling:

Høringssvaret giver anledning til ændringer i Forslag til Kommuneplanstrategi 2018.

Se ændringsforslag vedr. idrætsfaciliteter i byen på s. 21, 4. dilemma.